

Srednja zdravstvena šola Celje

Izobraževanje dijakov pri delodajalcu

Raziskovalna naloga

Avtorica:

Tajda Krajnc, 3. GB

Mentor:

Peter Čepin Tovornik dipl. zn., dipl. san. inž.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2013

Raziskovalna naloga vsebuje:

- 74 strani
- 3 slike
- 61 tabel
- 29 grafov

Vse slike, ki so v raziskovalni nalogi, so last raziskovalke in mentorja.

ZAHVALA

Vljudno se zahvaljujem mentorju g. Petru Čepinu Tovorniku, ki mi je omogočil sodelovanje pri raziskovalni nalogi, kjer sem spoznala ter se naučila veliko novega in zanimivega.

Zahvaljujem se tudi vsem, ki so sodelovali pri sestavi raziskovalne naloge, pri iskanju virov ter pri intervjujih, in sicer koordinatrici PUD-a, gospe Poloni Podlesnik, dipl. m. s., in mentorici PUD-a v Domu ob Savinji Celje, gospe Petri Čater Drobež, dipl. m. s., ki sta mi približali strokovno plat moje raziskovalne naloge.

Za dokončni izgled raziskovalne naloge se zahvaljujem gospe Mirjam Marguč, dipl. m. s., mag. manag., ki je nalogo strokovno pregledala, gospe Franji Dobrajc, prof., za prevod povzetka v angleščino, za tehnično izvedbo gospe Nini Lobe Selič, prof. in g. Mateju Korenu, za slavistični pregled gospe Maji Antonič, prof., za koordinatorsvo gospe Smilji Pevec, univ. dipl. biol., in vsem, ki so odgovorili na anketni vprašalnik ter mi podali dragocene podatke.

Za podporo pri izvajanju raziskovalne dejavnosti na šoli pa se zahvaljujem ravnateljici, gospe Katji Pogelšek Žilavec, prof., mag. posl. ved.

Še enkrat hvala vsem, ki ste mi pomagali pri nastanku te raziskovalne naloge.

KAZALO

KAZALO VSEBINE

ZAHVALA	2
KAZALO	3
KAZALO VSEBINE	3
KAZALO TABEL	4
KAZALO GRAFOV	5
KAZALO SLIK	6
POVZETEK.....	7
ABSTRACT.....	8
1 UVOD.....	9
1.1 NAMEN IN CILJ RAZISKOVALNE NALOGE	9
1.2 HIPOTEZE	9
1.3 METODE DELA	10
2. TEORETIČNI DEL	11
2.1 NAMEN PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA Z DELOM	11
2.2 CILJI PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA Z DELOM	11
2.3 ZAKONODAJA NA PODROČJU PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA PRI DELODAJALCU	11
2.4 DOLŽNOSTI ŠOLE V POVEZAVI S PUD-OM.....	12
2.5 PRAVICE DIJAKOV NA PRAKTIČNEM USPOSABLJANJU PRI DELODAJALCU	12
2.5 OBSEG PROGRAMA PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA Z DELOM.....	13
2.6 NAČRTOVANJE UČNEGA PROCESA, SPREMLJANJE IN VREDNOTENJE DIJAKOVEGA DELA	13
2.6.1 VLOGA MENTORJA	13
2.6.2 NAČRTOVANJE.....	14
2.6.3 SPREMLJANJE PRAKSE	14
2.7 OPRAVLJANJE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA PRI DELODAJALCU V DEOS-u d. d. CENTER STAREJŠIH GORNJI GRAD	14
3 EMPIRIČNI DEL.....	16
3.1 VZOREC.....	16
3.2 ČAS RAZISKAVE	16
3.3 OBDELAVA PODATKOV	16
3.4. ANALIZA PODATKOV.....	16
3.4.1 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA MENTORJEV PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA PRI DELODAJALCU	17
3.4.2 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA DIJAKOV	31
3.4.3 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČITELJE PRAKTIČNEGA POUKA	42
3.5 INTERVJUJI.....	53
3.5.1 INTERVJU Z GOSPO PETRO ČATER DROBEŽ	53
3.5.2 INTERVJU Z GOSPO POLONO PODLESNIK	55
3.6 RAZPRAVA	58
4 ZAKLJUČEK.....	65
5 PRILOGE.....	67
6 LITERATURA.....	74

KAZALO TABEL

Tabela 1: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12).....	17
Tabela 2: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13).....	17
Tabela 3: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12).....	17
Tabela 4: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13).....	17
Tabela 5: Kako ocenjujete urejenost dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12).....	19
Tabela 6: Kako ocenjujete urejenost dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13).....	19
Tabela 7: Kako ocenjujete urejenost dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12)	19
Tabela 8: Kako ocenjujete urejenost dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13)	19
Tabela 9: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12)	21
Tabela 10: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13)	21
Tabela 11: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12).....	21
Tabela 12: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13).....	21
Tabela 13: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12).....	23
Tabela 14: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13).....	23
Tabela 15: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12).....	23
Tabela 16: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13).....	23
Tabela 17: Kako ocenjujete željo po učenju in dodatnem znanju dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12).....	25
Tabela 18: Kako ocenjujete željo po učenju in dodatnem znanju dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13).....	25
Tabela 19: Kako ocenjujete željo po učenju in dodatnem znanju dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12).....	25
Tabela 20: Kako ocenjujete željo po učenju in dodatnem znanju dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13).....	25
Tabela 21: Ali so dijaki na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (ZN, 2011/12).....	27
Tabela 22: Ali so dijaki na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (ZN, 2012/13).....	27
Tabela 23: Ali so dijaki na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (BN, 2011/12)	27
Tabela 24: Ali so dijaki na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (BN, 2012/13)	27
Tabela 25: Kako ocenjujete izdelavo poročila dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12).....	29
Tabela 26: Kako ocenjujete izdelavo poročila dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13).....	29
Tabela 27: Kako ocenjujete izdelavo poročila dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12).....	29
Tabela 28: Kako ocenjujete izdelavo poročila dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13).....	29
Tabela 29: Kako ocenjujete svojo delovno disciplino na PUD-u? (ZN).....	31
Tabela 30: Kako ocenjujete svojo delovno disciplino na PUD-u? (BN)	31
Tabela 31: Kako ocenjujete svojo urejenost na PUD-u? (ZN)	32
Tabela 32: Kako ocenjujete svojo urejenost na PUD-u? (BN)	32
Tabela 33: Kako ocenjujete svojo zainteresiranost za delo na PUD-u? (ZN)	33
Tabela 34: Kako ocenjujete svojo zainteresiranost za delo na PUD-u? (BN)	33
Tabela 35: Kako ocenjujete svojo kakovost dela na PUD-u? (ZN).....	34
Tabela 36: Kako ocenjujete svojo kakovost dela na PUD-u? (BN)	34

Tabela 37: Ali ste si na PUD-u želeli več učenja in dodatnega znanja? (ZN)	35
Tabela 38: Ali ste si na PUD-u želeli več učenja in dodatnega znanja? (BN)	35
Tabela 39: Ali ste na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (ZN)	36
Tabela 40: Ali ste na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (BN)	36
Tabela 41: Kako ocenjujete izdelavo poročila o praktičnem izobraževanju? (ZN)	37
Tabela 42: Kako ocenjujete izdelavo poročila o praktičnem izobraževanju? (BN)	37
Tabela 43: Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole? (ZN)	38
Tabela 44: Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole? (BN)	38
Tabela 45: Je po vašem mnenju PUD-a dovolj ali bi ga želeli več? (ZN)	39
Tabela 46: Je po vašem mnenju PUD-a dovolj ali bi ga želeli več? (BN)	39
Tabela 47: Koliko ste na PUD-u pridobili znanja? (ZN)	40
Tabela 48: Koliko ste na PUD-u pridobili znanja? (BN)	40
Tabela 49: Kako ocenjujete klimo (odnos dijak-zaposleni) v ustanovi, kjer ste opravljali PUD? (ZN)	41
Tabela 50: Kako ocenjujete klimo (odnos dijak-zaposleni) v ustanovi, kjer ste opravljali PUD? (BN)	41
Tabela 51: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov pri praktičnem pouku?	42
Tabela 52: Kako ocenjujete urejenost dijakov pri praktičnem pouku?	43
Tabela 53: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov pri praktičnem pouku?	44
Tabela 54: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov pri praktičnem pouku?	45
Tabela 55: Ali si po vašem mnenju dijaki želijo več učenja in dodatnega znanja pri praktičnem pouku?	46
Tabela 56: Ali dijaki pri praktičnem pouku upoštevajo določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, zaščitna sredstva...)?	47
Tabela 57: Kako ocenjujete izdelavo poročil (pisanje dnevnika) dijakov pri praktičnem pouku?	48
Tabela 58: Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole?	49
Tabela 59: Menite, da je za dijake PUD-a dovolj ali bi ga potrebovali še več?	50
Tabela 60: Koliko menite, da so dijaki pridobili znanja na PUD-u in ga nato pokažejo pri praktičnem pouku?	51
Tabela 61: Kako ocenjujete odnose med dijaki in vami pri praktičnem pouku?	52

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na PUD-u? (ZN,BN)	18
Graf 2: Kako ocenjujete urejenost dijakov na PUD-u? (ZN, BN)	20
Graf 3: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov na PUD-u? (ZN, BN)	22
Graf 4: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov na PUD-u? (ZN, BN)	24
Graf 5: Kako ocenjujete željo po učenju in dodatnem znanju dijakov na PUD-u? (ZN, BN)	26
Graf 6: Ali so dijaki na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (ZN, BN)	28
Graf 7: Kako ocenjujete izdelavo poročila dijakov na PUD-u? (ZN, BN)	30
Graf 8: Kako ocenjujete svojo delovno disciplino na PUD-u? (ZN, BN)	31

Graf 9: Kako ocenjujete svojo urejenost na PUD-u? (ZN, BN)	32
Graf 10: Kako ocenjujete svojo zainteresiranost za delo na PUD-u? (ZN, BN)	33
Graf 11: Kako ocenjujete svojo kakovost dela na PUD-u? (ZN, BN).....	34
Graf 12: Ali ste si na PUD-u želeli več učenja in dodatnega znanja? (ZN, BN)	35
Graf 13: Ali ste na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (ZN, BN)	36
Graf 14: Kako ocenjujete izdelavo poročila o praktičnem izobraževanju? (ZN, BN).....	37
Graf 15: Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole? (ZN, BN).....	38
Graf 16: Je po vašem mnenju PUD-a dovolj ali bi ga želeli več? (ZN, BN).....	39
Graf 17: Koliko ste na PUD-u pridobili znanja? (ZN, BN).....	40
Graf 18: Kako ocenjujete klimo (odnos dijak-zaposleni) v ustanovi, kjer ste opravljali PUD? (ZN,BN)	41
Graf 19: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov pri praktičnem pouku?	42
Graf 20: Kako ocenjujete urejenost dijakov pri praktičnem pouku?	43
Graf 21: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov pri praktičnem pouku?.....	44
Graf 22: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov pri praktičnem pouku?	45
Graf 23: Ali si po vašem mnenju dijaki želijo več učenja in dodatnega znanja pri praktičnem pouku?.....	46
Graf 24: Ali dijaki pri praktičnem pouku upoštevajo določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, zaščitna sredstva...)?	47
Graf 25: Kako ocenjujete izdelavo poročil (pisanje dnevnika) dijakov pri praktičnem pouku?	48
Graf 26: Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole?	49
Graf 27: Menite, da je za dijake PUD-a dovolj ali bi ga potrebovali še več?.....	50
Graf 28: Koliko menite, da so dijaki pridobili znanja na PUD-u in ga nato pokažejo pri praktičnem pouku?	51
Graf 29: Kako ocenjujete odnose med dijaki in vami pri praktičnem pouku?	52

KAZALO SLIK

Slika 1: DEOS, d. d. Center Starejših Gornji Grad	15
Slika 2: Intervju z gospo Petro Čater Drobež v Domu ob Savinji Celje	54
Slika 3: Intervju z gospo Polono Podlesnik	57

POVZETEK

Namen raziskovalne naloge je bil ugotoviti, kako mentorji na praktičnem usposabljanju pri delodajalcu (PUD) ter dijaki in učitelji praktičnega pouka ocenjujejo izvajanje PUD-a. Cilj raziskovalne naloge pa je, da bi dijaki ozavestili pozitivni pomen praktičnega usposabljanja pri delodajalcu ter da bi znali povezati teorijo s prakso.

V teoretičnem delu so opisani cilji PUD-a, naloge šole, vloga mentorja in pravice dijakov na PUD-u.

Osnova za empirični del je bilo 167 anketnih vprašalnikov, od tega so 104 anketne vprašalnike izpolnili mentorji na PUD-u, 52 dijaki Srednje zdravstvene šole Celje, ki so bili na PUD-u, in 10 učitelji praktičnega pouka na Srednji zdravstveni šoli Celje.

Rezultati so pokazali, da delovno disciplino, urejenost, zainteresiranost za delo, kakovost dela, željo po učenju in dodatnem znanju, določila glede varstva pri delu dijakov in izdelavo poročila bolje ocenjujejo mentorji PUD-a kot dijaki sami oz. učitelji praktičnega pouka. Kot prednosti PUD-a dijaki in učitelji najpogosteje navajajo kontinuirano in timsko delo, povezanost teorije in prakse ter pridobitev novih izkušenj, med slabosti pa hitro delo, odsotnost mentorja PUD-a in pomanjkanje materiala. Med predloge za izboljšanje PUD-a so dijaki in učitelji navedli pogostejšo prisotnost mentorja pri dijakih in delo z njim.

Ključne besede: program usposabljanja pri delodajalcu, PUD, dijak, mentor, učitelj.

ABSTRACT

The aim of the research was to find out how mentors on practical training at an employer (PUD), students and teachers of practical training assess the implementation of a PUD. The aim of the research is to make students aware of the positive effects of practical training at an employer and to be able to connect theory with practice.

In the theoretical part are described the aims of PUD, the duty of the school, the role of a mentor and the rights that students have on PUD.

The basis of the empirical part was 167 questionnaires, of which 104 questionnaires were filled in by mentors on PUD, 52 were filled in by students of Secondary school for nurses Celje, who were on PUD and 10 by teachers of practical lessons at the Secondary school for nurses Celje.

The results showed that labor discipline, tidiness, the interest for work, the quality of work, desire to learn and to get additional knowledge, laws according to be safe at work and writing report is better marked by mentors on PUD than students themselves and teachers of practical lessons. Among the benefits of PUD students and teachers the most commonly cited continuous and team work, the connection of theory and practice and getting new experience, among weaknesses are mentioned quick work, the absence of mentor and the lack of material. Among the proposals to improve PUD the students and teachers reported more frequent presence of a mentor among students and work with them.

Keywords: training program with an employer, PUD, student, mentor, teacher.

1 UVOD

Hitre spremembe v gospodarstvu, novi organizacijski prijemi ter pojav novih poklicev zahtevajo hitre odzive izobraževalnega sistema in institucij, ki so vključene v izobraževanje. Prav tako se morajo delodajalci kar najhitreje prilagajati tržišču in gospodarskim tokovom ter temu primerno načrtovati tudi svoje kadrovanje. Potrebe po poklicno kompetentnih kadrih, ki imajo primerna poklicna znanja in sposobnosti za uspešno delo v posamezni panogi oziroma stroki, so vse večje in večje. Modularno zasnovani izobraževalni programi in praktično usposabljanje z delom odpirajo dijakom velike možnosti za zaposlitev, delodajalcem pa pristojnosti, da vplivajo na izobraževalni proces in prenos znanja na mlade. Prav poklicne kompetence, ki jih dijaki pridobijo na praktičnem usposabljanju z delom (v nadaljevanju se uporablja tudi kratica PUD), jim dajejo odločilne prednosti na trgu dela (Korunovski, 2011, str. 4).

1.1 NAMEN IN CILJ RAZISKOVALNE NALOGE

Namen raziskovalne naloge je bil ugotoviti, kako mentorji na PUD-u, dijaki in učitelji praktičnega pouka ocenjujejo izvajanje PUD-a.

Cilj raziskovalne naloge pa je, da bi dijaki ozavešili pozitivni pomen praktičnega usposabljanja pri delodajalcu ter da bi znali povezati teorijo s prakso.

1.2 HIPOTEZE

Preden sem sestavila anketni vprašalnik, sem si postavila pet hipotez, in sicer:

1. hipoteza: Dijaki ocenjujejo svojo zainteresiranost na PUD-u kot za zelo dobro v večjem odstotku kot njihovi mentorji.
2. hipoteza: Dijaki svojo kakovost dela na PUD-u ocenjujejo bolje kot mentorji PUD-a.
3. hipoteza: Več kot polovica dijakov si je na PUD-u pogosto želela več učenja in pridobitve dodatnega znanja.
4. hipoteza: Izdelavo poročila oz. pisanje dnevnika ocenjujejo kot zelo uspešno v največjem odstotku dijaki.
5. hipoteza: Učitelji bodo pri praktičnem pouku pridobljeno znanje na PUD-u v povprečju ocenili boljše kot dijaki sami.

1.3 METODE DELA

Za raziskovalno nalogo sem uporabila:

- metodo pregleda literature,
- metodo anketnega vprašalnika,
- metodo intervjuja.

Moje delo je potekalo po naslednjem vrstnem redu:

- najprej sem se z mentorjem dogovorila o izbrani temi;
- proučila sem literaturo za podlago izvedbe teoretičnega dela raziskovalne naloge in izdelavo anketnega vprašalnika;
- zastavila sem si namen in cilj raziskovalne naloge;
- določila sem si ciljne skupine ljudi in vzorec ter postavila hipoteze;
- na osnovi namena in zastavljenih ciljev sem sestavila anketni vprašalnik;
- pridobljene podatke sem analizirala in jih podala v tabelah in grafih;
- na podlagi pridobljenih podatkov sem zastavljene hipoteze potrdila ali ovrgla ter
- na koncu sem rezultate interpretirala.

Po izboru teme in opredelitvi raziskovalnega problema začnemo zbirati literaturo, ki jo rabimo za razlaganje in reševanje zastavljenih hipotez. Najosnovnejša literatura so učbeniki, enciklopedije, leksikoni in slovarji. Po pregledu te literature sledi še zbiranje dosedanjih raziskav v strokovni literaturi in periodičnih publikacijah (revije, časopisi, zborniki itd.).

Anketiranje je bilo izvedeno med dijaki Srednje zdravstvene šole Celje, programov zdravstvena nega in bolničar – negovalec (zaključna letnika), ki so v lanskem in letošnjem šolskem letu opravljali praktično usposabljanje pri delodajalcu, ter med učitelji praktičnega pouka na Srednji zdravstveni šoli Celje. Bila pa je tudi izvedena analiza anketnega vprašalnika, ki so ga izpolnjevali mentorji dijakom na PUD-u.

V raziskavi je uporabljena deskriptivna (opisna) metoda raziskovalnega dela. Podatki so bili zbrani z anketnim vprašalnikom (priloge 1 – 3). Anketni vprašalnik, ki so ga izpolnjevali dijaki in učitelji praktičnega pouka je vseboval 14 vprašanj. Od teh je bilo 11 vprašanj zaprtega tipa, 3 vprašanja pa odprtega tipa. Od vprašanj zaprtega tipa je bilo 9 vprašanj z večstransko izbiro, kjer so bili ponujeni 3 odgovori, pri dveh vprašanjih pa so bili ponujeni 4 odgovori. Pri treh vprašanjih iz anketnega vprašalnika, ki so se nanašali na prednosti in slabosti PUD-a in na predloge za izboljšanje PUD-a, pa so anketiranci lahko obrazložili svoj odgovor.

Anketni vprašalnik, ki so ga izpolnjevali mentorji na PUD-u, pa je vseboval 8 vprašanj, od tega je bilo 7 vprašanj zaprtega tipa z večstransko izbiro, kjer so bili ponujeni 3 odgovori, eno vprašanje pa se je nanašalo na mnenje mentorja o celostni podobi posameznega dijaka na PUD-u, kjer so lahko anketiranci obrazložili svoj odgovor.

Intervjuja, ki sta bila izvedena, sta bila delno strukturirana. Vprašanja so bila odprtega tipa. Osebi, ki sta odgovarjali na vprašanja, sta bili posneti z mobitelom, nato se je vsebina zvoka pretipkala. Z vprašanji pri intervjujih sem želela ugotoviti prednosti in slabosti opravljanja PUD-a ter sodelovanje med ustanovo in delodajalcem.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 NAMEN PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA Z DELOM

Praktično izobraževanje v poklicnem in strokovnem izobraževanju se izvaja kot praktični pouk in kot praktično usposabljanje z delom. Praktično izobraževanje je določeno z izobraževalnim programom, ki se izvaja v šoli kot praktični pouk, pri delodajalcu v podjetju pa kot usposabljanje z delom (Justinek, 2011, str. 4).

PUD je eno od oblik praktičnega izobraževanja, kjer gre za povezovanje teorije in prakse, v katero se vključujejo dijaki z namenom, da si pridobijo praktične izkušnje, ter da nato v šoli skuša dijak uporabiti pridobljeno znanje v konkretnih delovnih situacijah (Korunovski, 2011, str. 4).

2.2 CILJI PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA Z DELOM

Med cilje praktičnega usposabljanja z delom uvrščamo:

- pridobivanje praktičnih izkušenj ter povezovanje izobraževanja in dela;
- nadgrajevanje v šoli pridobljenih znanj in prenos teoretičnega znanja v prakso;
- usposabljanje in razvoj specifičnih sposobnosti ter kompetenc poklica;
- spoznavanje novih učnih situacij in procesov;
- spoznavanje novih delovnih sredstev, naprav, pripomočkov in materialov;
- učenje sodelovanja, timskega dela in komunikacije nastopa pred strankami ter
- razvijanje odgovornosti za lastno delo, za kakovost, ki je potrebna pri poklicnem delu, in za upoštevanje predpisov iz varnosti in zdravja pri delu ter varovanja okolja (Korunovski, 2011, str. 5).

2.3 ZAKONODAJA NA PODROČJU PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA PRI DELODAJALCU

Delodajalec, ki dobi dijaka na PUD, mora upoštevati naslednjo zakonodajo:

- Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju,
- Zakon o varstvu in zdravju pri delu,
- Zakon o štipendiranju,
- Zakon o delovnih razmerjih (mlajši delavci),
- Pravilnik o verifikaciji učnih mest,
- Pravilnik o ocenjevanju znanja v poklicnem in srednjem strokovnem izobraževanju,
- Pravilnik o zaključnem izpitu,
- Pravilnik o maturi,
- Panožne kolektivne pogodbe za ustrezno dejavnost, Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (Obrtno-podjetniška zbornica, 2012, str. 2)

2.4 DOLŽNOSTI ŠOLE V POVEZAVI S PUD-OM

Šola, ki pošlje dijaka v določeno organizacijo, kjer bo opravljal PUD, mora na podlagi učne pogodbe, za katero je zadolžen organizator PUD-a v skladu z normativi in standardi zagotoviti:

- stalno sodelovanje strokovnih delavcev šole z mentorji, ki vodijo praktično usposabljanje dijakov z delom pri delodajalcu;
- v šolskih delavnicah (kabinetih) odpraviti morebitne primanjkljaje v praktični usposobljenosti dijakov, do katerih bi prišlo zaradi objektivnih okoliščin pri delodajalcu;
- dijaku praktično usposabljanje z delom pri drugem delodajalcu, če dejavnost delodajalca iz te pogodbe preneha ali nastopijo resne motnje pri izvajanju praktičnega usposabljanja z delom, ki bi ogrozile praktično usposabljanje dijaka in tako tudi njegovo napredovanje v izobraževanju (Korunovski, 2011, str. 10).

2.5 PRAVICE DIJAKOV NA PRAKTIČNEM USPOSABLJANJU PRI DELODAJALCU

Temeljna podlaga, da bi lahko dijaki uveljavljali pravice iz zdravstvenega zavarovanja, je zagotovljeno osnovno zdravstveno zavarovanje. Zavarovanje je namenjeno zagotavljanju zdravstvenega varstva delavcev, ne pa morebitnih odškodnin v primeru nezgod pri delu, zato se priporoča, da dijaki sami sklenejo še nezgodno zavarovanje (Korunovski, 2011, str. 10).

V času opravljanja PUD-a je delodajalec dolžan oddati prijavo oz. odjavo zavarovanja za primer nesreče pri delu in poklicne bolezni za vsak koledarski mesec, ko je dijak več kot 3 delovne dni v podjetju, in poravnati mesečni strošek zavarovanja. Račun za povrnitev stroškov pošlje šoli. Organizator PUD-a vodi evidenco in skrbi, da šola delodajalcu ta strošek vrne. Mesečni strošek zavarovanja za primer nesreče pri delu in poklicni bolezni lahko pokrije šola neposredno, če sta se z delodajalcem tako dogovorila v pogodbi (Korunovski, 2011, str. 10, 11).

V primeru odsotnosti in neopravljenih ur PUD-a se dijak sam dogovori z delodajalcem o nadomeščanju, organizatorja PUD-a pa obvesti o predvidenem času in trajanju nadomeščanja. Za ta čas se ponovno sklene zavarovanje, sicer bi delodajalec naredil prekršek. Organizator PUD-a poskrbi v skladu z veljavnim Zakonom o varnosti in zdravju pri delu, da bodo dijaki v šoli pred odhodom na PUD obvezno spoznali temeljne vsebine varnosti in zdravja pri delu ter opravili pisni preizkus znanja, ki se po treh letih ponovi. O morebitnih zdravstvenih omejitvah za opravljanje PUD-a dijaki obvezno obvestijo mentorja na PUD-u in tudi organizatorja PUD-a na šoli. Na to dijake opozori razrednik in tudi organizator PUD-a. (Korunovski, 2011, str. 11).

O drugih pravicah in obveznostih, ki izhajajo iz praktičnega usposabljanja z delom pri delodajalcu, odloča delodajalec (79. člen Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju ZPSI-1). O morebitni zahtevi pravic dijakov odloča komisija za varstvo pravic po 80. členu istega zakona. Izvedba PUD-a se organizira v skladu s šolskim koledarjem in letnim delovnim

načrtom šole. Glede odmorov in počitkov, nočnega dela, opravičenih odsotnosti z dela, posebnega varstva mladine ter disciplinske in odškodninske odgovornosti se uporablja določbe zakona, ki ureja delovna razmerja (Korunovski, 2011, str. 11, 12).

2.6 OBSEG PROGRAMA PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA Z DELOM

Z izobraževalnim programom je določeno minimalno število tednov oz. ur praktičnega usposabljanja z delom. Za napredovanje v višji letnik oz. dokončanje izobraževanja po programu morajo dijaki opraviti celotno število ur. V primeru odsotnosti PUD-a iz kakršnih koli razlogov morajo obvezno obvestiti mentorja v podjetju in šolo (organizatorja PUD-a ali razrednika) najkasneje v 24 urah. Za nadomestitev izostanka se sami dogovorijo z mentorjem v podjetju, organizatorja PUD-a se o tem le obvesti.

2.7 NAČRTOVANJE UČNEGA PROCESA, SPREMLJANJE IN VREDNOTENJE DIJAKOVEGA DELA

2.7.1 VLOGA MENTORJA

V podjetjih se pogosto dogaja, da je mentorjem njihova vloga dodeljena, obenem pa niso seznanjeni, kaj pravzaprav to pomeni in kakšne odgovornosti prinaša. Običajno nadrejeni naj ne bi bil neposredno mentor. Priporočljivo je, da je mentor nekdo, ki ima vpogled v delo dijaka in s katerim slednji največ sodeluje. Mentorstvo je proces, v katerem mentor in dijak prehajata od ene do druge učne enote, dokler ni opravljen celoten niz med seboj povezanih enot, ki vodi do postavljenega učnega cilja (Vodopivec in Smerajec, 2012, str. 81).

Mentorstvo je omejeno na določeno temo in zahteva predhodne priprave, saj mora biti mentor seznanjen s tem, kaj je dijak že dosegel in kaj ga še čaka. Vedeti mora, kaj mu predstavlja problem, da mu lahko svetuje, kako se problema lotiti. Mentorski odnos je osnova vsake strokovne prakse, katere učinek je v veliki meri odvisen prav od mentorja. Mentor je izkušen vzornik, ki s svetovanjem vodi in usmerja strokovni razvoj manj izkušenega posameznika. Dijaku je hkrati vzornik, motivator in svetovalec, ki:

- spodbuja strokovni razvoj dijaka;
- ustvarja priložnosti za učenje na področju komuniciranja, kritičnega mišljenja, odgovornosti, prilagodljivosti in timskega dela;
- uči specifične spretnosti;
- postavlja izzive in dodeljuje odgovornosti;
- daje konstruktivne povratne informacije tako o dijakovih močnih kot šibkih točkah;
- odgovarja na vprašanja in je dosegljiv za pogovor;
- spodbuja in nudi podporo (Vodopivec in Smerajec, 2012, str. 81).

Mentorstvo je oseben odnos. V dobrem mentorskem odnosu mentor in dijak medsebojno spoštujeta drug drugega, si zaupata in sta podobnih misli o tem, kaj želita od tega odnosa – gre torej za dvosmeren proces (Vodopivec in Smerajec, 2012, str. 82).

2.7.2 NAČRTOVANJE

Pomembno je, da se v organizaciji vzpostavi učinkovit program delovne prakse. Vodstvo mora biti seznanjeno s programom in videti mora prednosti prakse za organizacijo. Pri načrtovanju mentorji sodelujejo s šolo, ki spremlja potek praktičnega usposabljanja. Osnova za načrtovanje priprave so učni cilji in katalog znanja za posamezen poklic. Potrebno je tudi uskladiti delovni in učni proces, ne da bi bil moten delovni proces. Ravno zato je potrebno delovno prakso načrtovati in pri tem upoštevati tako vsebine usposabljanja kot možnosti, ki jih nudi delovni proces (Vodopivec in Smerajec, 2012, str. 84).

2.7.3 SPREMLJANJE PRAKSE

Pri izvedbi delovne prakse je potrebno upoštevati sledeča učna načela:

1. načelo postopnosti in sistematičnosti – potrebno je postopno in sistematično usvajanje znanja: od lažjega k težjemu, od znanega k neznanemu;
2. nazornost – postavljati je potrebno jasne in razumljive naloge;
3. aktivnost – dajati je potrebno dovolj oz. primerno zahtevne naloge v primernem obsegu, da je praksa učinkovita;
4. povezanost teorije s prakso – s praktičnim delom se lažje in hitreje učim in
5. individualizacija – vsak dijak je svoj individuum (Vodopivec in Smerajec, 2012, str. 85)

2.8 OPRAVLJANJE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA PRI DELODAJALCU V DEOS-u d. d. CENTER STAREJŠIH GORNJI GRAD

PUD sem opravljala v Centru starejših Gornji Grad, to je gručasto naselje v Zgornji Savinjski dolini. V tem domu dela mlad kolektiv, ki opravlja naloge institucionalnega varstva za starejše osebe kot zasebni zavod s koncesijo. Center lahko sprejme 150 stanovalcev, ki so nameščeni v dva oddelka, in sicer eden je stanovanjski del (A) in drugi je negovalni oddelek (B).

Med opravljanjem PUD-a sem se dobro počutila, s stanovalci sem se izredno dobro razumela, prav tako s kolektivom in sodelavci. PUD sem opravljala skupaj s sošolko in menim, da je to prednost, saj sem imela vsaj malo družbe. Ko sem PUD opravljala v 2. letniku, se nisem počutila tako dobro, kot sem se sedaj v 3. letniku, ko je izobraževanje potekalo 17 tednov. Ko sem prišla prvič na oddelek, nisem vedela, kakšen je potek dela, kje je material in pripomočki, kaj naj pričakujem itd. Glavna sestra nama je na začetku predstavila ustanovo in delo ter povedala, kje so potrebni materialni viri za delo. Povedala nama je tudi, kako je dom razdeljen in pokazala vsako nadstropje posebej. Ko sva začeli delati z osebjem na oddelku in

izvajati postopke nege ter oskrbe, nisva vedeli, kako začeti, saj sva mislili, da bo to tako, kot je bilo pri praktičnem pouku v Domu ob Savinji Celje. Ko sva se navadili, je delo steklo. Na PUD-u v 2. letniku sem opravljala delo tudi v nekaterih službah. Bila sem pri strežnicah in v pralnici. Zjutraj sem pomagala razdeliti čaj po vseh sobah, nato sem sodelovala pri delitvi zajtrka v jedilnici, kasneje pa na transportu osebne ali negovalnega perila po shrambah in sobah. Sledila je malica za sladkorne bolnike in včasih tudi dodatno razvažanje perila, nato pa pomoč pri delitvi kosila v jedilnici. V pralnici je skoraj ves čas potekalo zlaganje negovalnega perila, likanje je prevzelo osebje. Povsod je bilo zanimivo, zlasti zaradi prijaznega osebja. V začetku mi je nepoznavanje zaposlenih predstavljalo težave, vendar veliko manj kot v 3. letniku. V 2. letniku je bil PUD krajši, v 3. letniku pa kar 4 mesece daljši, zato sva si pridobili veliko stikov s sodelavci. Izpostavila bi zlasti dobre medsebojne odnose. Delo sva opravljali skupaj z zaposlenimi, ga dobro obvladali in včasih tudi nadomestile kakšnega delavca. V 3. letniku nisva hodili po službah, bili sva ves čas na oddelku in si zato pridobili veliko novega znanja. Veliko sva se naučili in pridobili veliko novih znanj v času od septembra do januarja.

Slika 1: DEOS, d. d. Center Starejših Gornji Grad

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 VZOREC

Osnova za obdelavo podatkov je bilo 167 anketnih vprašalnikov, ki so jih izpolnili mentorji praktičnega pouka pri delodajalcu (v nadaljevanju tudi mentorji PUD-a ali mentorji), dijaki programa zdravstvena nega (v nadaljevanju tudi dijaki ZN ali ZN) ter dijaki programa bolničar-negovalci (v nadaljevanju tudi dijaki BN ali BN) in učitelji praktičnega pouka na Srednji zdravstveni šoli Celje (v nadaljevanju tudi učitelji PRA ali učitelji).

Mentorji na PUD-u so v programu ZN izpolnili 60 anketnih vprašalnikov, od tega 30 v šolskem letu 2011/12 in 30 v šolskem letu 2012/13. Mentorji na PUD-u v programu BN pa so izpolnili 45 anketnih vprašalnikov, od tega 28 v šolskem letu 2011/12 in 17 v šolskem letu 2012/13.

Dijaki, ki so bili na PUD-u, so izpolnili 52 anketnih vprašalnikov, od tega 27 v programu ZN in 25 v programu BN.

Učitelji PRA pa so izpolnili 10 anketnih vprašalnikov. Vse anketne vprašalnike so izpolnile učiteljice PRA (v nadaljevanju se za ženski spol uporablja tudi učitelji PRA).

3.2 ČAS RAZISKAVE

Mentorji na PUD-u so anketni vprašalnik izpolnjevali v šolskem letu 2011/12, programa ZN v mesecih december in januar, v programu BN pa v mesecih junij in julij, v šolskem letu 2012/13 pa v programu ZN v oktobru in novembru, v programu BN pa v januarju in februarju.

Dijaki programa ZN so anketni vprašalnik izpolnjevali 14. 2. 2013, prav tako dijaki programa BN 14. 2. 2013. Učitelji praktičnega pouka pa so anketni vprašalnik izpolnjevali od 12. 2. do 14. 2. 2013.

3.3 OBDELAVA PODATKOV

Pridobljene anketne vprašalnike sem razvrstila in jih računalniško obdelala. Pri risanju grafov sem si pomagala z programom Excel. Število odgovorov pri vsakem vprašanju na anketnem vprašalniku sem pretvorila v odstotke in jih prikazala v tabelah in grafih. Zaradi boljše preglednosti v tabelah in grafih sem odstotke zaokrožila na celo število. Intervjuja sta bila posneta z mobitelom in natipkana.

3.4. ANALIZA PODATKOV

Na naslednjih straneh so prikazani rezultati kvantitativnega dela raziskave in intervjuja kot kvalitativna oblika raziskave. Analizirani podatki so v tabelah in grafih prikazani posebej za mentorje PUD-a, dijake in učitelje PRA.

3.4.1 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA MENTORJEV PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA PRI DELODAJALCU

Mentorjem PUD-a je bilo zastavljenih 7 vprašanj, na katera so odgovarjali po koncu opravljanja praktičnega izobraževanja.

1. Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na PUD-u?

Tabela 1: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	8	89	17	81	25	83
Uspešno	1	11	4	19	5	17
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 2: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13)

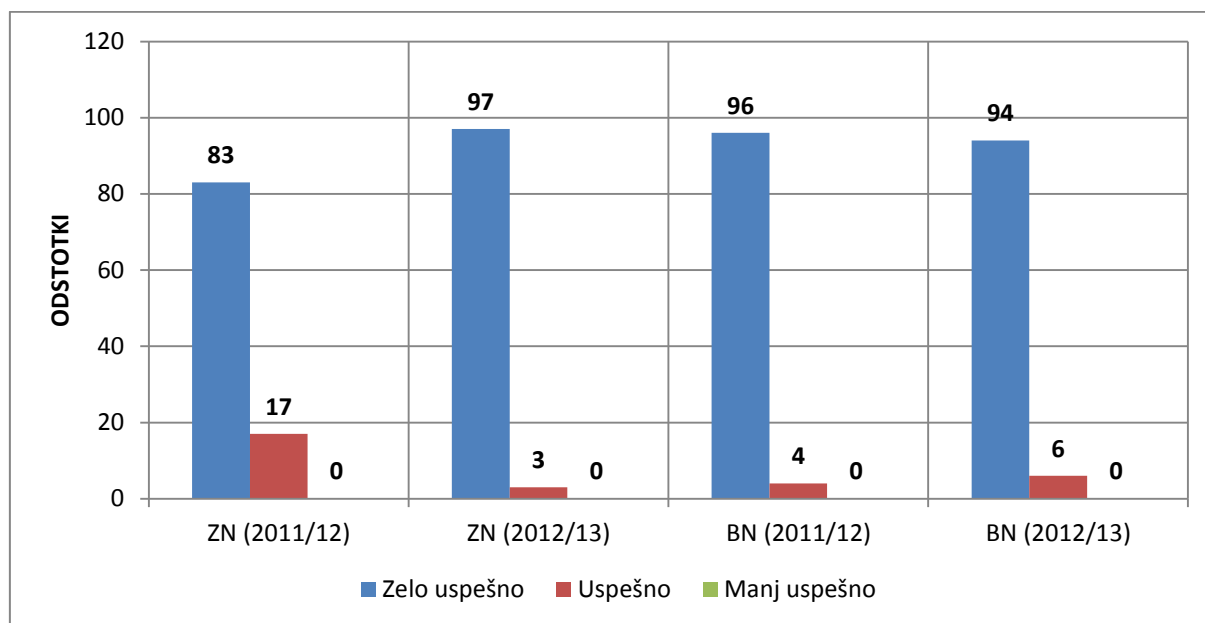
MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	9	100	20	95	29	97
Uspešno	0	0	1	5	1	3
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 3: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	3	75	24	100	27	96
Uspešno	1	25	0	0	1	4
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 4: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	3	75	13	100	16	94
Uspešno	1	25	0	0	1	6
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Graf 1: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na PUD-u? (ZN,BN)

Iz grafa je razvidno, da so mentorji na PUD-u dijake glede delovne discipline ocenili v več kot 80 % kot zelo uspešne, ta odstotek se je v programu ZN od šolskega leta 2011/12 do 2012/13 povečal za 14 %, medtem ko se je v programu BN ta odstotek zmanjšal za 2 %.

2. Kako ocenjujete urejenost dijakov na PUD-u?

Tabela 5: Kako ocenjujete urejenost dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	9	100	18	86	27	90
Uspešno	0	0	3	14	3	10
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 6: Kako ocenjujete urejenost dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13)

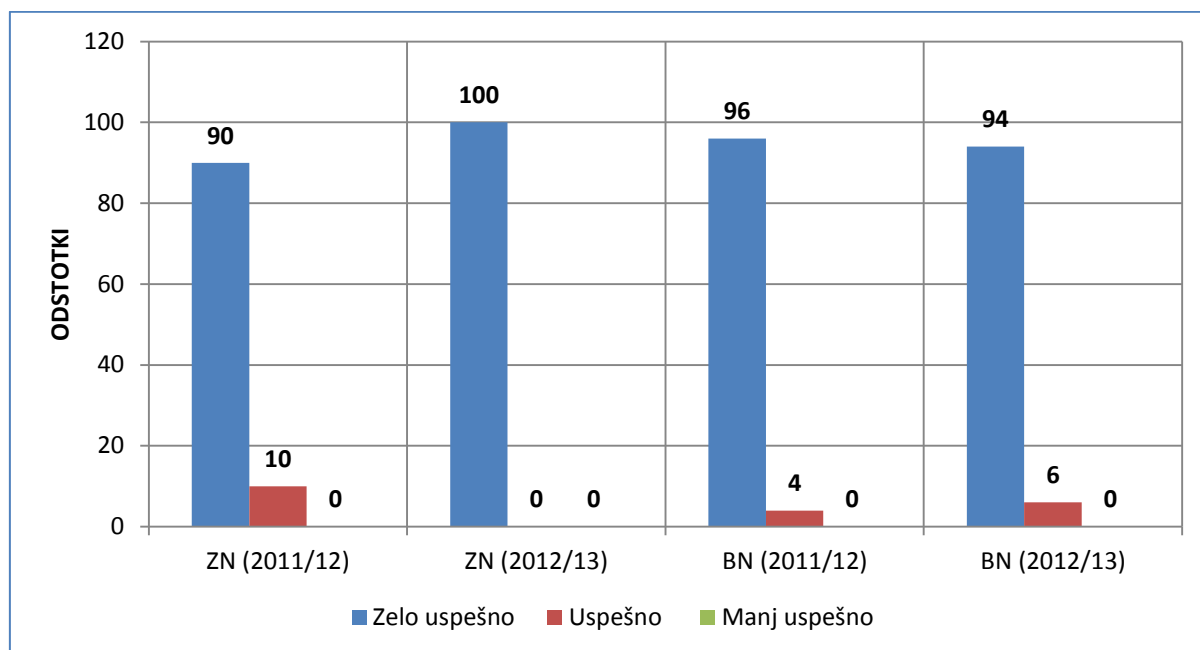
MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	9	100	21	100	30	100
Uspešno	0	0	0	0	0	0
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 7: Kako ocenjujete urejenost dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	3	75	24	100	27	96
Uspešno	1	25	0	0	1	4
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 8: Kako ocenjujete urejenost dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	3	75	13	100	16	94
Uspešno	1	25	0	0	1	6
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Graf 2: Kako ocenjujete urejenost dijakov na PUD-u? (ZN, BN)

Mentorji na PUD-u v 90 % in več ocenjujejo urejenost dijakov kot zelo uspešno. Ta odstotek se je pri dijakih programa ZN iz šolskega leta 2011/12, ko je znašal 90 %, v šolskem letu 2012/13 povečal za 10 %. Ocena dijakov BN s strani mentorjev pa se je iz 96 % iz šolskega leta 2011/12 zmanjšala v šolskem letu 2012/13 za 2 %.

3. Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov na PUD-u?

Tabela 9: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	6	67	15	71	21	70
Dobro	3	33	6	29	9	30
Nezainteresirano	0	0	0	0	0	0

Tabela 10: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13)

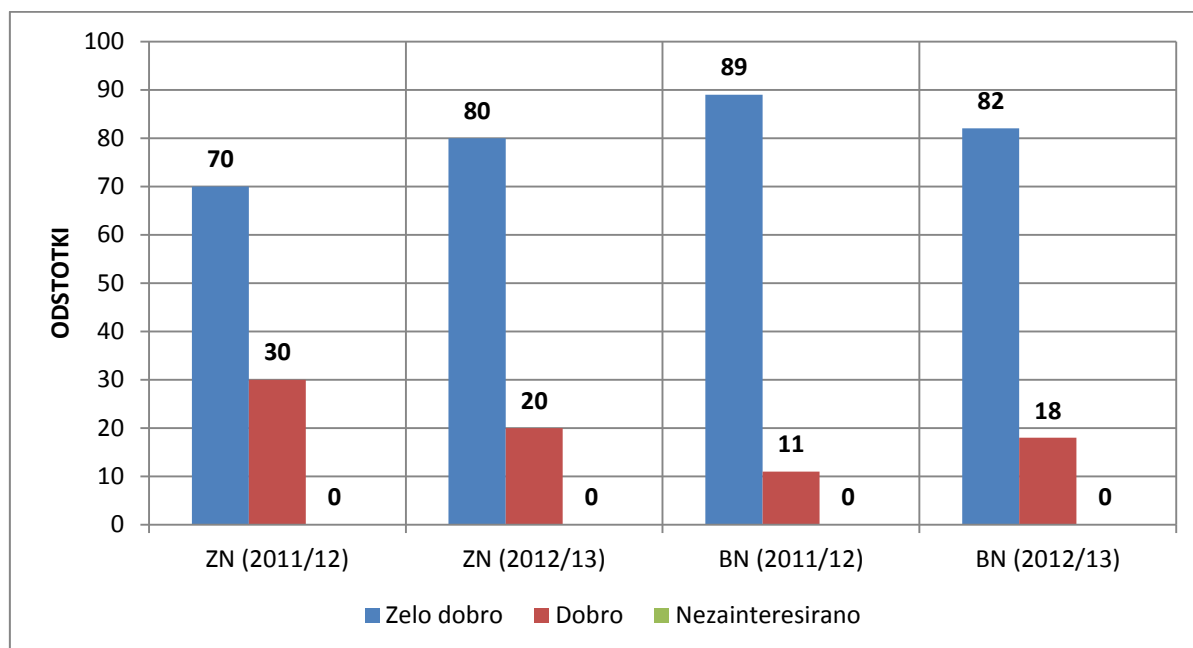
MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	7	78	17	81	24	80
Dobro	2	22	4	19	6	20
Nezainteresirano	0	0	0	0	0	0

Tabela 11: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	4	100	21	87	25	89
Dobro	0	0	3	13	3	11
Nezainteresirano	0	0	0	0	0	0

Tabela 12: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	3	75	11	85	14	82
Dobro	1	25	2	15	3	18
Nezainteresirano	0	0	0	0	0	0

Graf 3: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov na PUD-u? (ZN, BN)

Mentorji PUD-a ocenjujejo dijake po zainteresiranosti za delo v 70 % in več kot zelo dobro, do 30 % pa ocenjujejo njihovo zainteresiranost kot dobro. Iz grafa je tudi razvidno, da se je zainteresiranost pri dijakih programa ZN povečala za 10 % v šolskem letu 2012/13 v primerjavi z letom poprej, medtem ko se je odstotek pri dijakih programa BN iz šolskega leta 2011/12, ko je znašal 89 %, zmanjšal za 7 % v letošnjem šolskem letu.

4. Kako ocenjujete kakovost dela dijakov na PUD-u?

Tabela 13: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	8	89	14	67	22	73
Uspešno	1	11	7	33	8	27
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 14: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13)

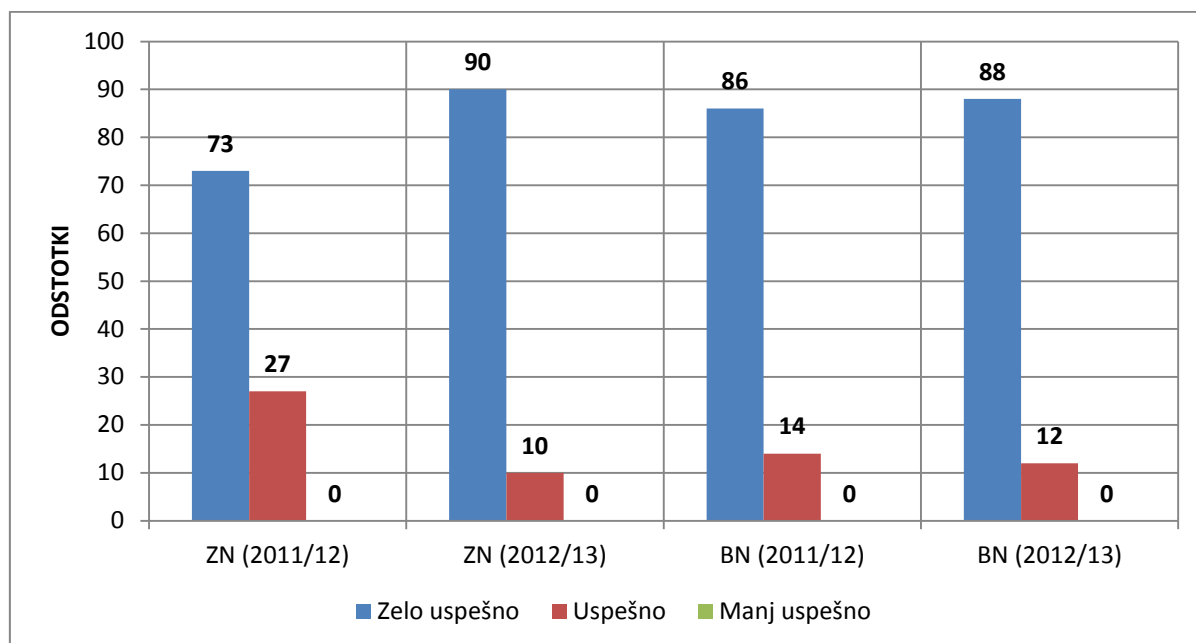
MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	9	100	18	86	27	90
Uspešno	0	0	3	14	3	10
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 15: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	4	100	20	83	24	86
Uspešno	0	0	4	17	4	14
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 16: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	3	75	12	92	15	88
Uspešno	1	25	1	8	2	12
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Graf 4: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov na PUD-u? (ZN, BN)

Mentorji ocenjujejo kakovost dela dijakov na PUD-u v več kot 70 % kot zelo uspešno. Ta odstotek se je iz šolskega leta 2011/12 v primerjavi z letošnjim šolskim letom v programu ZN povečal za 17 %, pri dijakih programa BN pa za 2 %.

5. Kako ocenjujete željo po učenju in dodatnem znanju dijakov na PUD-u?

Tabela 17: Kako ocenjujete željo po učenju in dodatnem znanju dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	8	89	17	81	25	83
Uspešno	1	11	4	19	5	17
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 18: Kako ocenjujete željo po učenju in dodatnem znanju dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13)

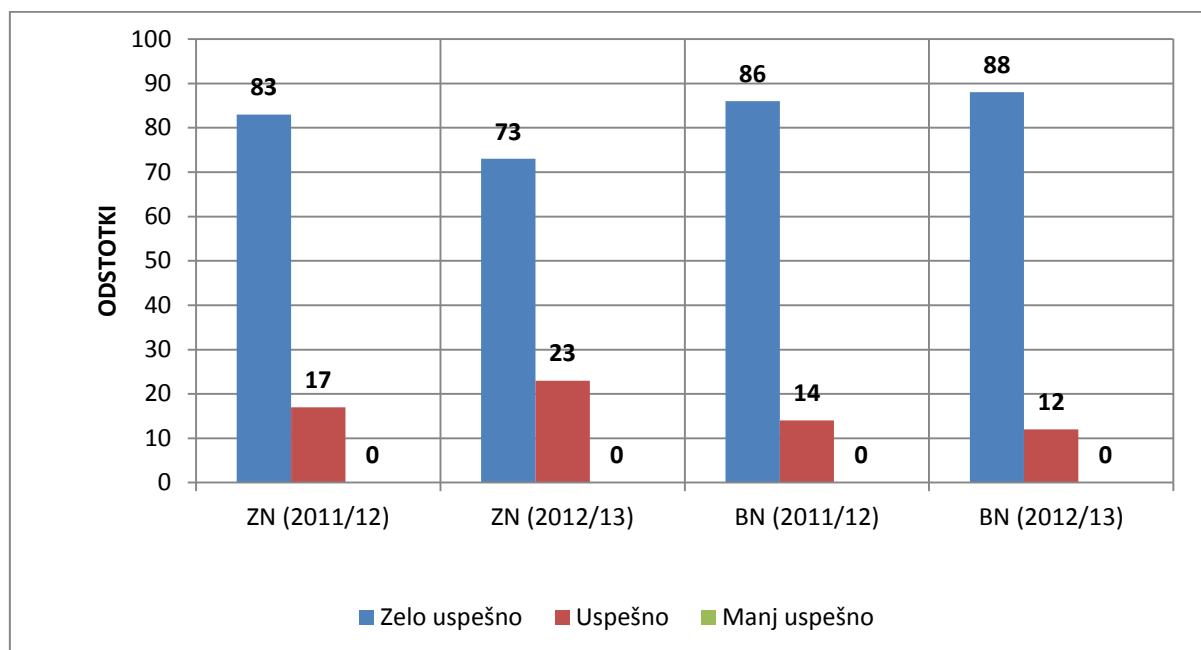
MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	7	78	16	76	23	77
Uspešno	2	22	5	24	7	23
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 19: Kako ocenjujete željo po učenju in dodatnem znanju dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	4	100	20	83	24	86
Uspešno	0	0	4	17	4	14
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 20: Kako ocenjujete željo po učenju in dodatnem znanju dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	3	75	12	92	15	88
Uspešno	1	25	1	8	2	12
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Graf 5: Kako ocenjujete željo po učenju in dodatnem znanju dijakov na PUD-u? (ZN, BN)

Mentorji so v več kot 70 % ocenili dijake na PUD-u, da si pogosto želijo več učenja in dodatnega znanja. Pogosto zanimanje za dodatno znanje na PUD-u se je pri dijakih programa ZN v letošnjem šolskem letu zmanjšalo za 10 % v primerjavi z lanskim šolskim letom, medtem ko se je pri dijakih programa BN ta želja iz lanskega v letošnje šolsko leto povečala za 2 %.

6. Ali so dijaki na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)?

Tabela 21: Ali so dijaki na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (ZN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Da, zelo oz. pogosto	9	100	19	20	28	93
Da, redko	0	0	2	10	2	7
Ne	0	0	0	0	0	0

Tabela 22: Ali so dijaki na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (ZN, 2012/13)

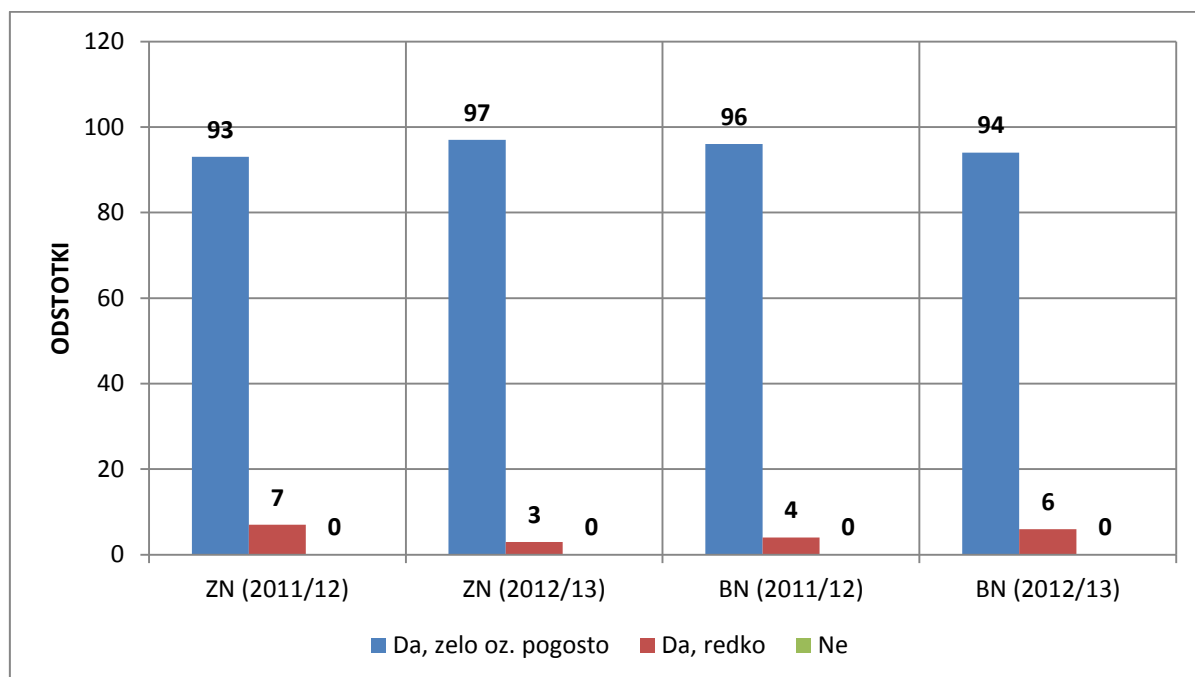
MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Da, zelo oz. pogosto	9	100	20	95	29	97
Da, redko	0	0	1	5	1	3
Ne	0	0	0	0	0	0

Tabela 23: Ali so dijaki na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (BN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Da, zelo oz. pogosto	3	75	24	100	27	96
Da, redko	1	25	0	0	1	4
Ne	0	0	0	0	0	0

Tabela 24: Ali so dijaki na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (BN, 2012/13)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Da, zelo oz. pogosto	3	75	13	100	16	94
Da, redko	1	25	0	0	1	6
Ne	0	0	0	0	0	0

Graf 6: Ali so dijaki na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (ZN, BN)

Iz grafa je razvidno, da je velika večina (nad 93 %) po mnenju mentorjev v obeh programih upoštevala določila varstva pri delu.

7. Kako ocenjujete izdelavo poročila dijakov na PUD-u?

Tabela 25: Kako ocenjujete izdelavo poročila dijakov na PUD-u? (ZN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	6	67	16	76	22	73
Uspešno	3	33	5	24	8	27
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 26: Kako ocenjujete izdelavo poročila dijakov na PUD-u? (ZN, 2012/13)

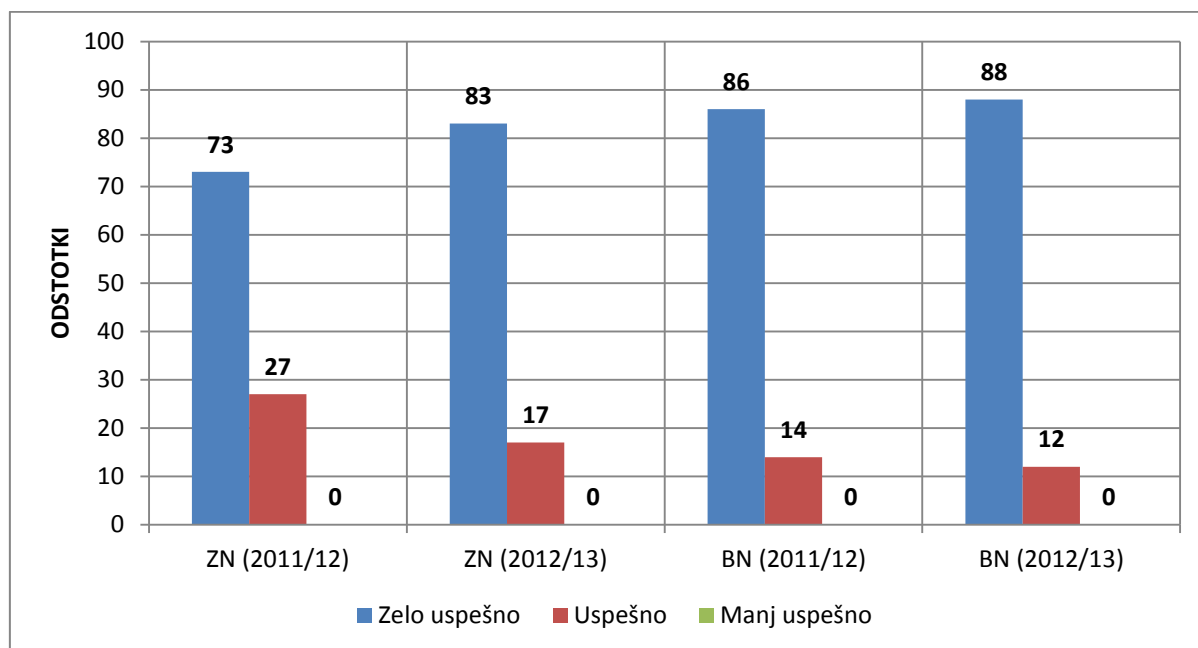
MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	8	89	17	81	25	83
Uspešno	1	11	4	19	5	17
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 27: Kako ocenjujete izdelavo poročila dijakov na PUD-u? (BN, 2011/12)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	3	75	21	87	24	86
Uspešno	1	25	3	13	4	14
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 28: Kako ocenjujete izdelavo poročila dijakov na PUD-u? (BN, 2012/13)

MENTORJI PUDA	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	2	50	13	100	15	88
Uspešno	2	50	0	0	2	12
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Graf 7: Kako ocenjujete izdelavo poročila dijakov na PUD-u? (ZN, BN)

V več kot 70 % mentorji PUD-a ocenjujejo izdelavo njihovega poročila kot zelo uspešno. Ta odstotek se je pri dijakih programa ZN iz lanskega v letošnje šolsko leto povečal za 10 %, pri dijakih programa BN pa za 2 %.

3.4.2 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA DIJAKOV

Dijakom, ki so opravljali PUD, je bilo postavljenih 14 vprašanj, od teh je bilo 7 vprašanj istih, na katere so odgovarjali tudi mentorji na PUD-u.

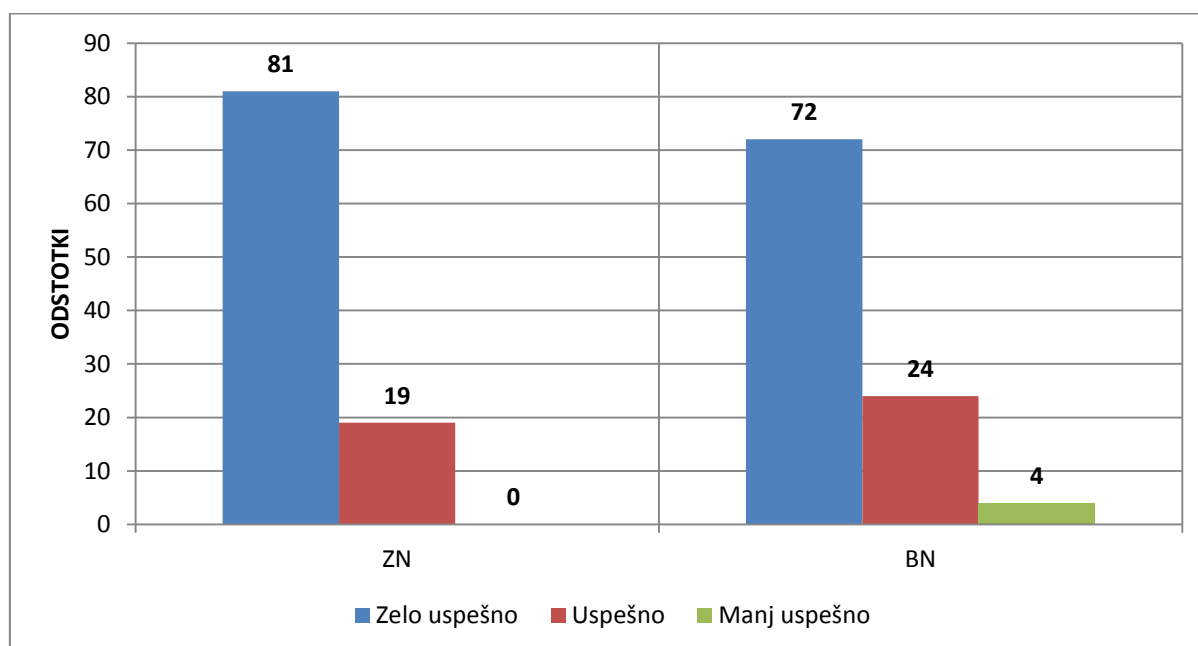
1. Kako ocenjujete svojo delovno disciplino na PUD-u?

Tabela 29: Kako ocenjujete svojo delovno disciplino na PUD-u? (ZN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	7	88	15	79	22	81
Uspešno	1	12	4	21	5	19
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 30: Kako ocenjujete svojo delovno disciplino na PUD-u? (BN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	3	100	15	68	18	72
Uspešno	0	0	6	27	6	24
Manj uspešno	0	0	1	5	1	4

Graf 8: Kako ocenjujete svojo delovno disciplino na PUD-u? (ZN, BN)

Dijaki ocenjujejo svojo delovno disciplino kot zelo uspešno, in sicer v več kot 70 %. Dijaki programa ZN ocenjujejo lastno delovno disciplino za 9 % bolje v primerjavi z dijaki programa BN.

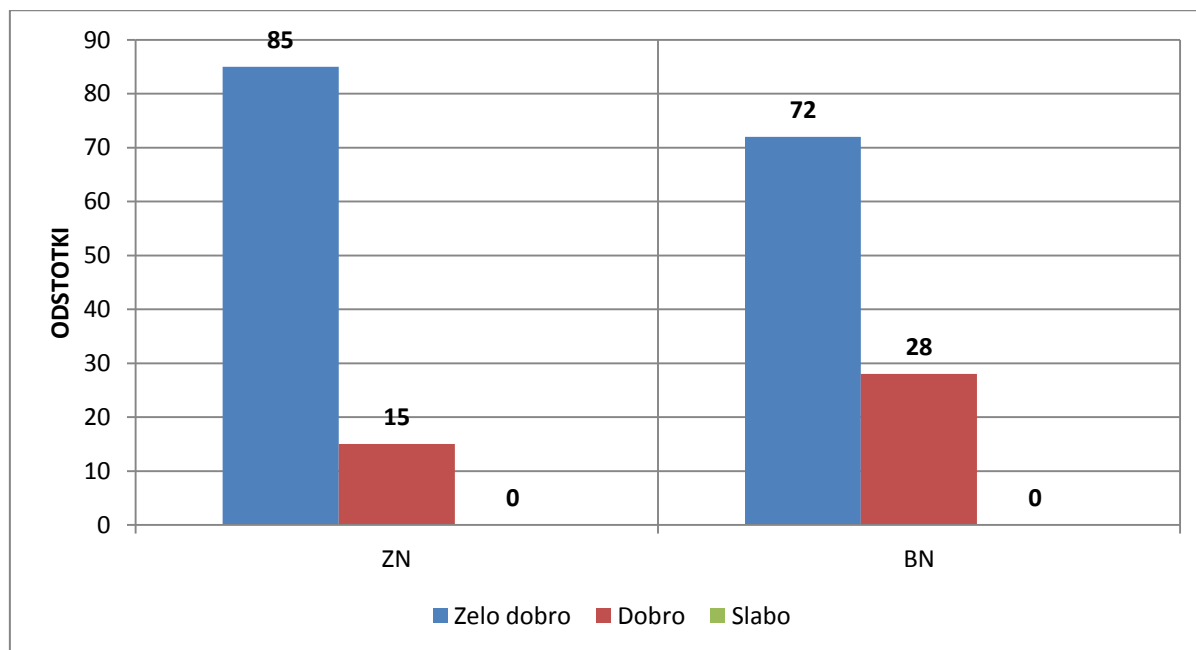
2. Kako ocenjujete svojo urejenost na PUD-u?

Tabela 31: Kako ocenjujete svojo urejenost na PUD-u? (ZN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	8	100	15	79	23	85
Dobro	0	0	4	21	4	15
Slabo	0	0	0	0	0	0

Tabela 32: Kako ocenjujete svojo urejenost na PUD-u? (BN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	2	67	16	73	18	72
Dobro	1	33	6	27	7	28
Slabo	0	0	0	0	0	0

Graf 9: Kako ocenjujete svojo urejenost na PUD-u? (ZN, BN)

Večina dijakov obeh programov ocenjuje svojo urejenost na PUD-u kot zelo dobro.

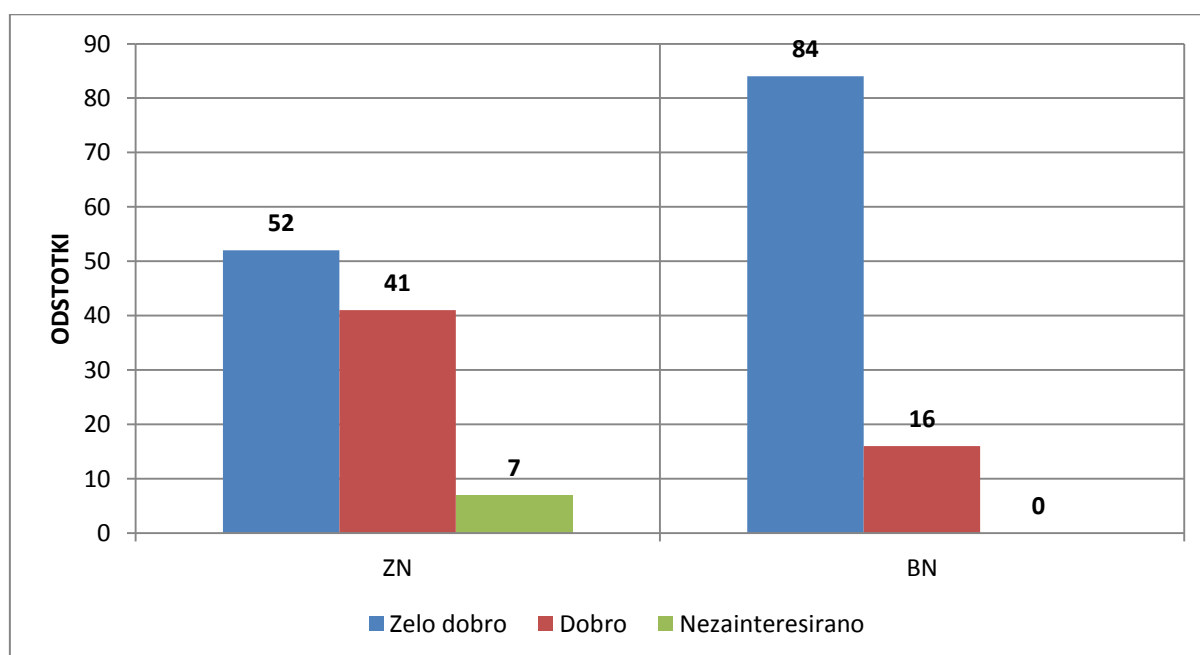
3. Kako ocenjujete svojo zainteresiranost za delo na PUD-u?

Tabela 33: Kako ocenjujete svojo zainteresiranost za delo na PUD-u? (ZN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	6	75	8	42	14	52
Dobro	2	25	9	47	11	41
Nezainteresirano	0	0	2	11	2	7

Tabela 34: Kako ocenjujete svojo zainteresiranost za delo na PUD-u? (BN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	3	100	18	82	21	84
Dobro	0	0	4	18	4	16
Nezainteresirano	0	0	0	0	0	0

Graf 10: Kako ocenjujete svojo zainteresiranost za delo na PUD-u? (ZN, BN)

Dijaki programa BN menijo, da so bili izredno dobro zainteresirani za delo na PUD-u, tako jih meni kar 84 %, medtem ko so dijaki programa ZN samo v dobri polovici svojo zainteresiranost ocenili kot zelo dobro. Kar 7 % dijakov programa ZN pa meni, da so bili nezainteresirani za delo.

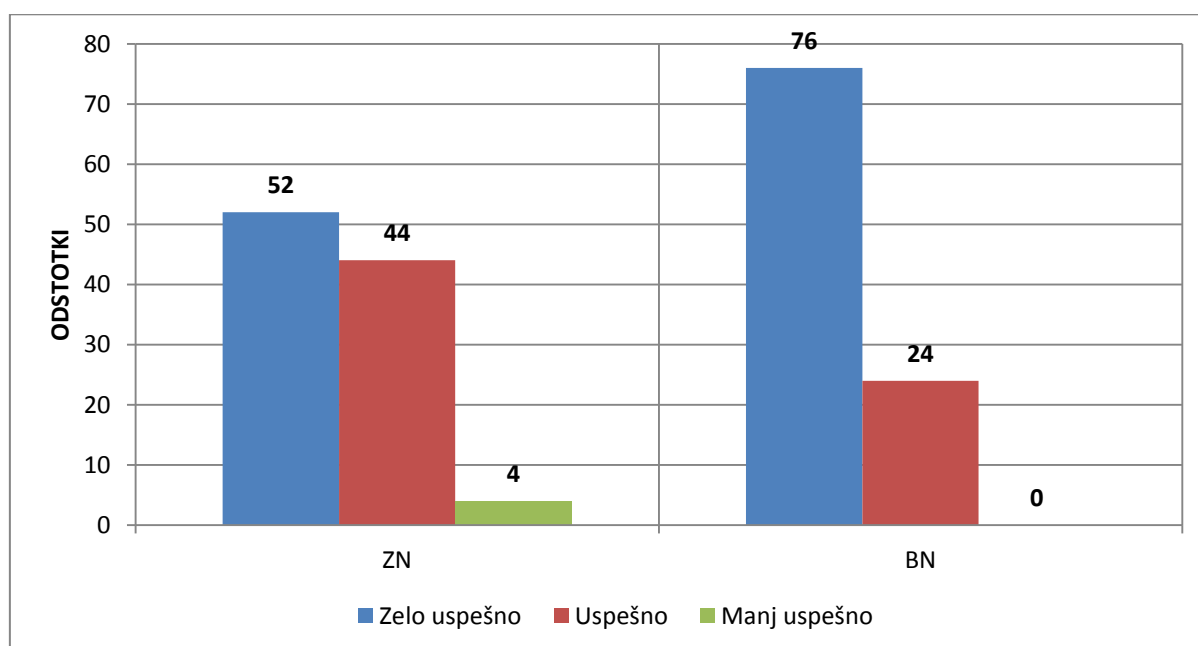
4. Kako ocenjujete svojo kakovost dela na PUD-u?

Tabela 35: Kako ocenjujete svojo kakovost dela na PUD-u? (ZN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	7	88	7	37	14	52
Uspešno	1	12	11	58	12	44
Manj uspešno	0	0	1	5	1	4

Tabela 36: Kako ocenjujete svojo kakovost dela na PUD-u? (BN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	3	100	16	73	19	76
Uspešno	0	0	6	27	6	24
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Graf 11: Kako ocenjujete svojo kakovost dela na PUD-u? (ZN, BN)

Dijaki programa BN so lastno kakovost dela na PUD-u ocenili kot zelo uspešno, in sicer v kar 76 %.

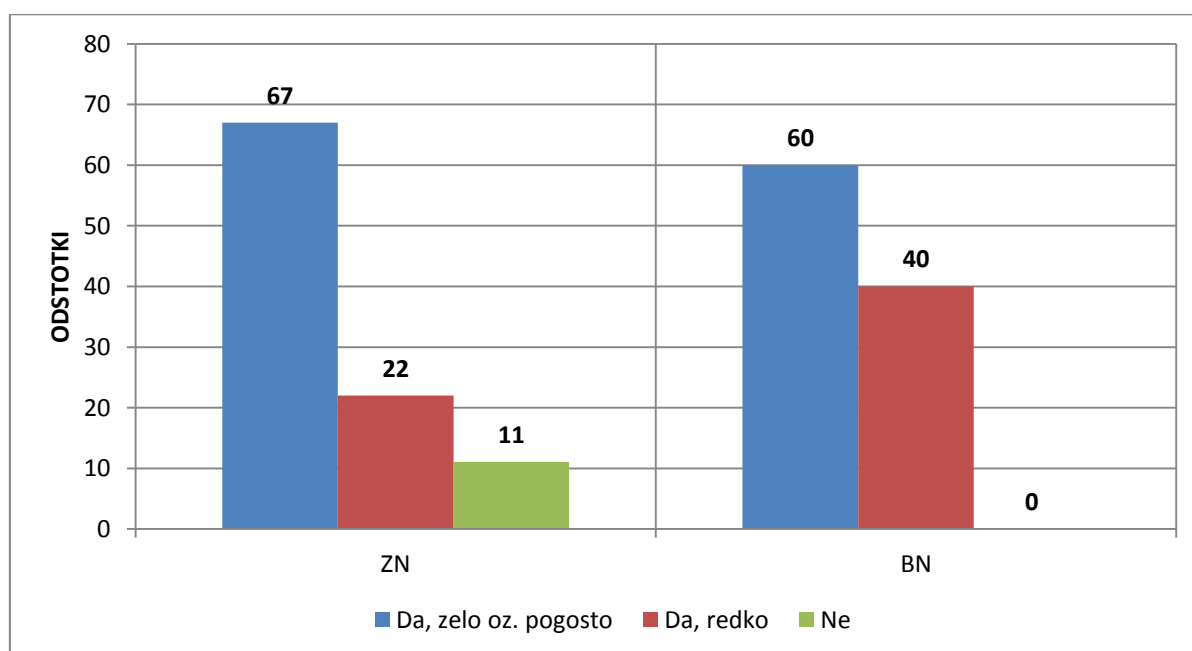
5. Ali ste si na PUD-u želeli več učenja in dodatnega znanja?

Tabela 37: Ali ste si na PUD-u želeli več učenja in dodatnega znanja? (ZN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Da, zelo oz. pogosto	5	63	13	68	18	67
Da, redko	2	25	4	21	6	22
Ne	1	12	2	11	3	11

Tabela 38: Ali ste si na PUD-u želeli več učenja in dodatnega znanja? (BN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Da, zelo oz. pogosto	2	67	13	59	15	60
Da, redko	1	33	9	41	10	40
Ne	0	0	0	0	0	0

Graf 12: Ali ste si na PUD-u želeli več učenja in dodatnega znanja? (ZN, BN)

Pri tem grafu pa so si rezultati dokaj podobni. Dijaki obeh programov so podobnega mišljenja, da so si na PUD-u želeli več učenja, saj jih je večina tako odgovorila. Kar 11 % dijakov programa ZN pa si ni želela več učenja in dodatnega znanja.

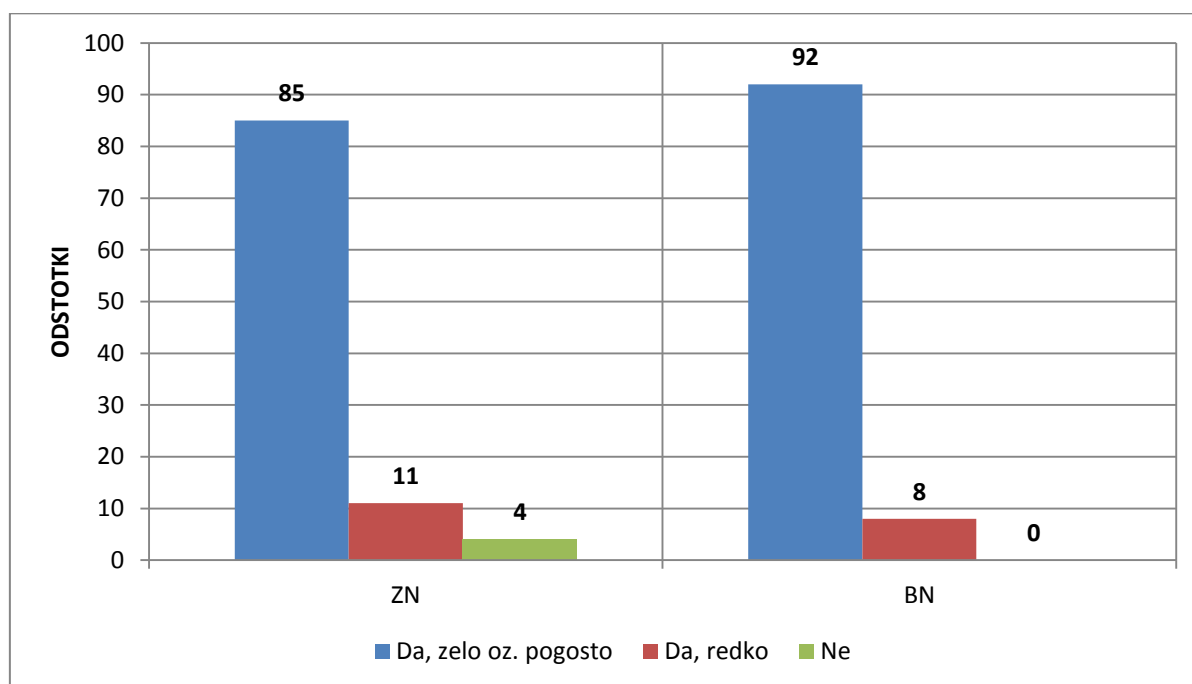
6. Ali ste na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)?

Tabela 39: Ali ste na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (ZN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Da, zelo oz. pogosto	5	63	18	95	23	85
Da, redko	2	25	1	5	3	11
Ne	1	12	0	0	1	4

Tabela 40: Ali ste na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (BN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Da, zelo oz. pogosto	3	100	20	91	23	92
Da, redko	0	0	2	9	2	8
Ne	0	0	0	0	0	0

Graf 13: Ali ste na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)? (ZN, BN)

Dijaki obeh programov so v več kot 85 % odgovorili, da so zelo oz. pogosto upoštevali določila varstva pri delu. Varstva pri delu pa ni upoštevalo 4 % dijakov programa ZN.

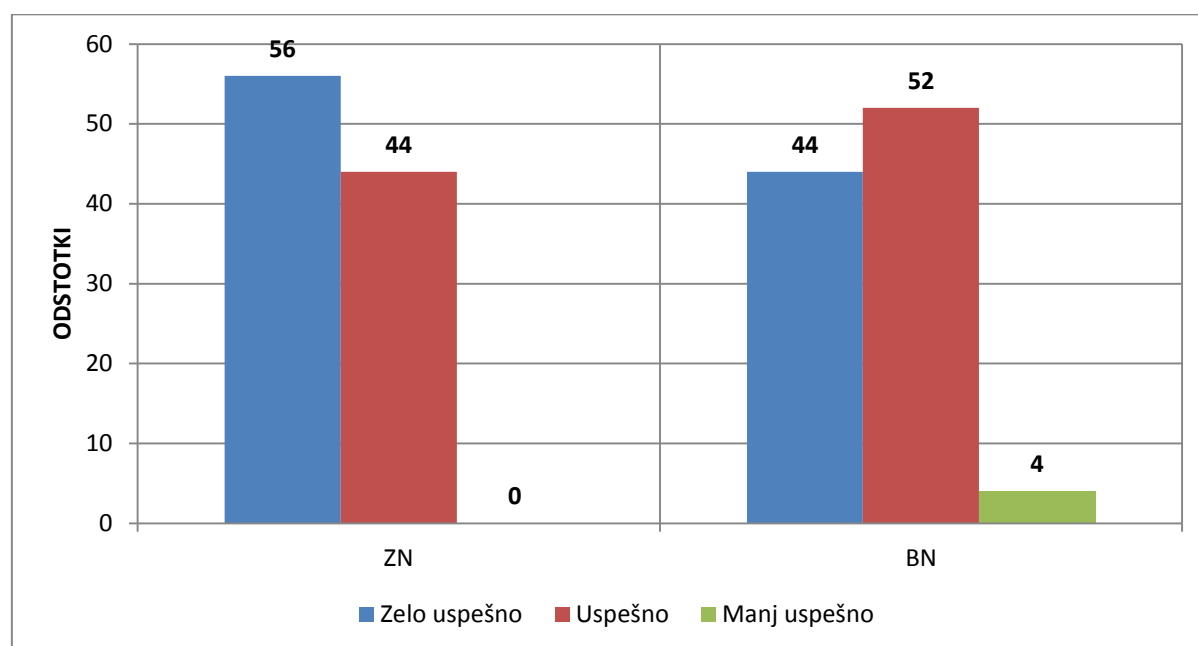
7. Kako ocenjujete izdelavo poročila o praktičnem izobraževanju?

Tabela 41: Kako ocenjujete izdelavo poročila o praktičnem izobraževanju? (ZN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	6	75	9	47	15	56
Uspešno	2	25	10	53	12	44
Manj uspešno	0	0	0	0	0	0

Tabela 42: Kako ocenjujete izdelavo poročila o praktičnem izobraževanju? (BN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	2	67	9	40	11	44
Uspešno	1	33	12	55	13	52
Manj uspešno	0	0	1	5	1	4

Graf 14: Kako ocenjujete izdelavo poročila o praktičnem izobraževanju? (ZN, BN)

Izdelavo poročila je dobra polovica dijakov programa ZN ocenila kot zelo uspešno, medtem ko je dobra polovica dijakov v programu BN izdelavo svojega poročila ocenila kot uspešno, 4 % dijakov istega programa pa celo kot manj uspešno.

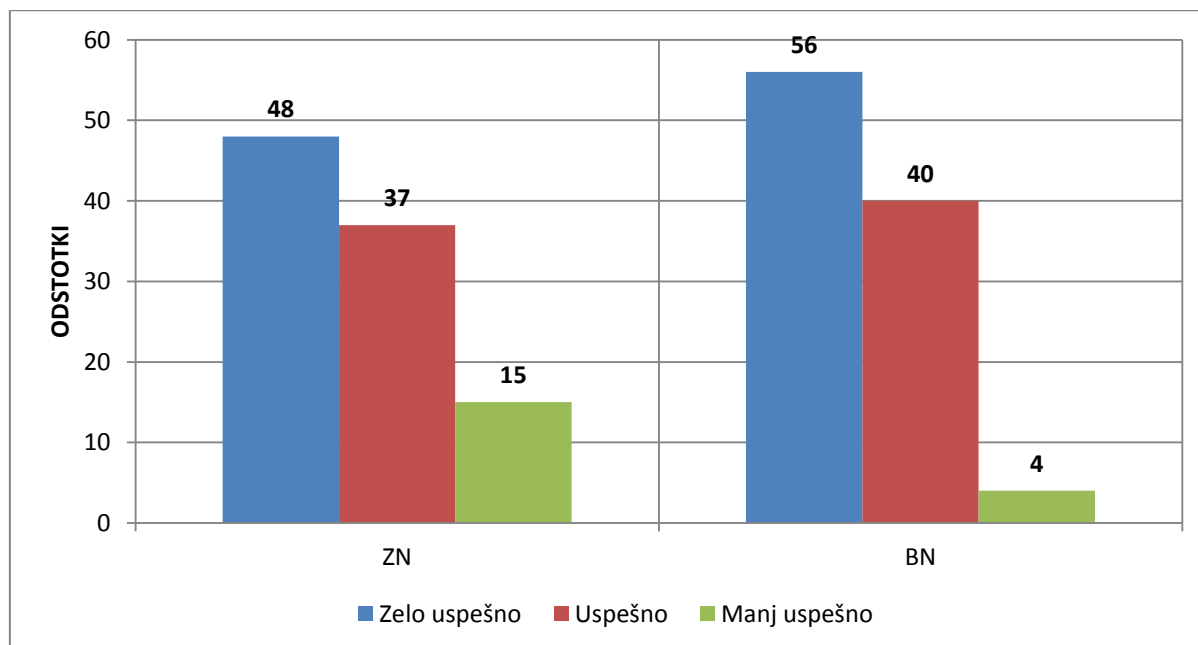
8. Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole?

Tabela 43: Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole? (ZN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	4	50	9	47	13	48
Uspešno	3	38	7	37	10	37
Manj uspešno	1	12	3	16	4	15

Tabela 44: Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole? (BN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	3	100	11	50	14	56
Uspešno	0	0	10	45	10	40
Manj uspešno	0	0	1	5	1	4

Graf 15: Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole? (ZN, BN)

Polovica dijakov obeh programov ocenjuje izvedbo organizacije PUD-a s strani šole kot zelo uspešno. Nezadovoljnih z organizacijo pa je več med dijaki programa ZN, in sicer jih je 15 % odgovorilo, da je izvedba organizacije PUD-a s strani šole manj uspešna.

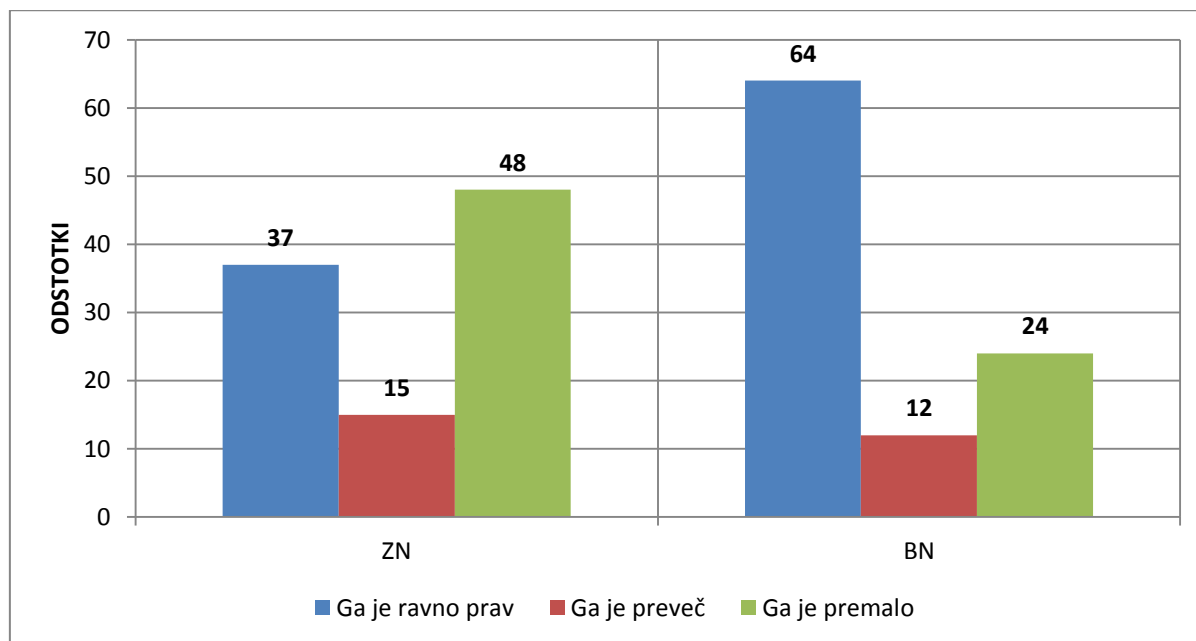
9. Je po vašem mnenju PUD-a dovolj ali bi ga želeli več?

Tabela 45: Je po vašem mnenju PUD-a dovolj ali bi ga želeli več? (ZN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Ga je ravno prav	4	50	6	32	10	37
Ga je preveč	1	12	3	16	4	15
Ga je premalo	3	38	10	52	13	48

Tabela 46: Je po vašem mnenju PUD-a dovolj ali bi ga želeli več? (BN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Ga je ravno prav	3	100	13	59	16	64
Ga je preveč	0	0	3	14	3	12
Ga je premalo	0	0	6	27	6	24

Graf 16: Je po vašem mnenju PUD-a dovolj ali bi ga želeli več? (ZN, BN)

Slaba polovica dijakov programa ZN je mnenja, da je PUD-a premalo, medtem ko dijaki programa BN v večini ocenjujejo dolžino PUD-a kot ravno pravšnjo.

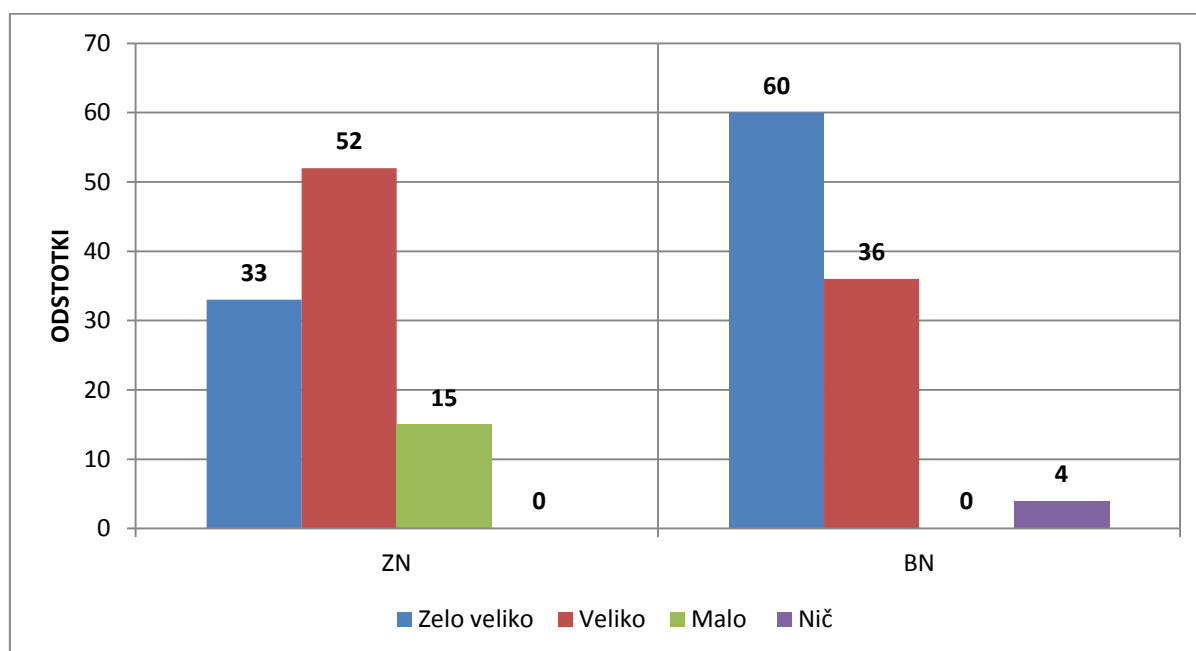
10. Koliko ste na PUD-u pridobili znanja?

Tabela 47: Koliko ste na PUD-u pridobili znanja? (ZN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo veliko	3	38	6	32	9	33
Veliko	4	50	10	53	14	52
Malo	1	12	3	15	4	15
Nič	0	0	0	0	0	0

Tabela 48: Koliko ste na PUD-u pridobili znanja? (BN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo veliko	1	33	14	63	15	60
Veliko	2	67	7	32	9	36
Malo	0	0	0	0	0	0
Nič	0	0	1	5	1	4

Graf 17: Koliko ste na PUD-u pridobili znanja? (ZN, BN)

Da so dijaki na PUD-u pridobili veliko znanja, jih je mnenja več v programu BN kot ZN, čeprav dobra polovica dijakov programa ZN tudi meni, da so na PUD-u pridobili veliko znanja. Da znanja niso pridobili nič, pa v 4 % ocenjujejo dijaki programa BN.

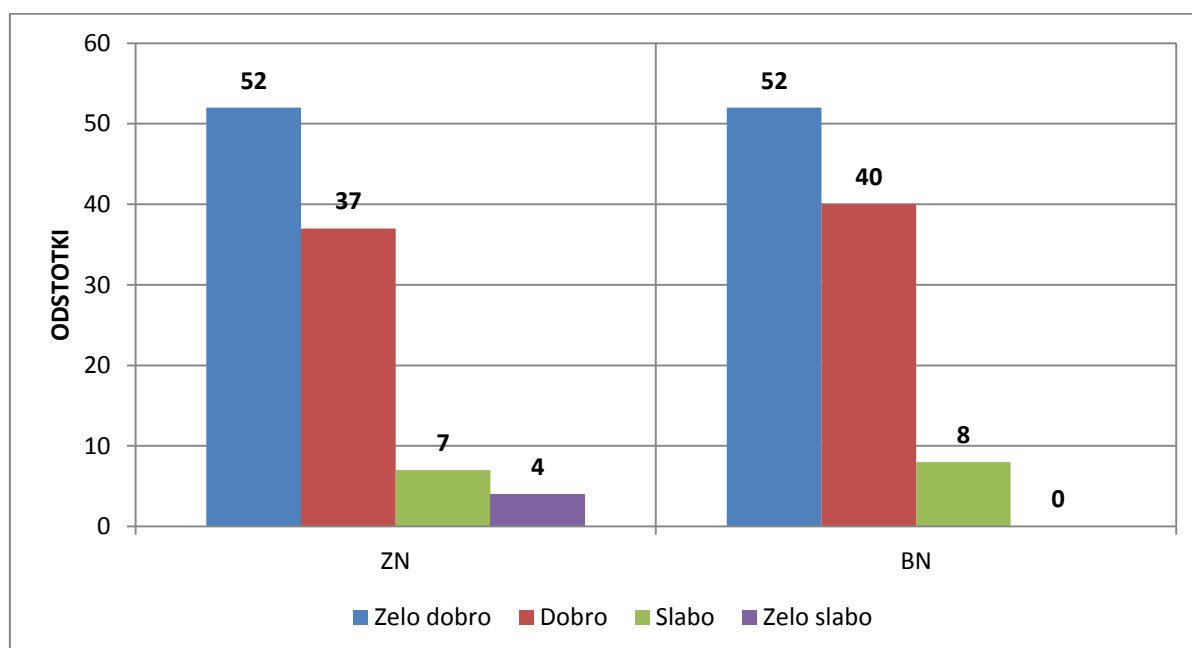
11. Kako ocenjujete klimo (odnos dijak-zaposleni) v ustanovi, kjer ste opravljali PUD?

Tabela 49: Kako ocenjujete klimo (odnos dijak-zaposleni) v ustanovi, kjer ste opravljali PUD? (ZN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	6	75	8	42	14	52
Dobro	2	25	8	42	10	37
Slabo	0	0	2	11	2	7
Zelo slabo	0	0	1	5	1	4

Tabela 50: Kako ocenjujete klimo (odnos dijak-zaposleni) v ustanovi, kjer ste opravljali PUD? (BN)

DIJAKI	MOŠKI		ŽENSKI		SKUPAJ	
	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	1	33	12	55	13	52
Dobro	2	67	8	36	10	40
Slabo	0	0	2	9	2	8
Zelo slabo	0	0	0	0	0	0

Graf 18: Kako ocenjujete klimo (odnos dijak-zaposleni) v ustanovi, kjer ste opravljali PUD? (ZN,BN)

Rezultati v tem grafu med programoma so si zelo podobni. Dobra polovica dijakov obeh programov ocenjuje odnos med dijakom in zaposlenim kot zelo dobro, samo 4 % dijakov programa ZN pa odnos ocenjuje za zelo slabega.

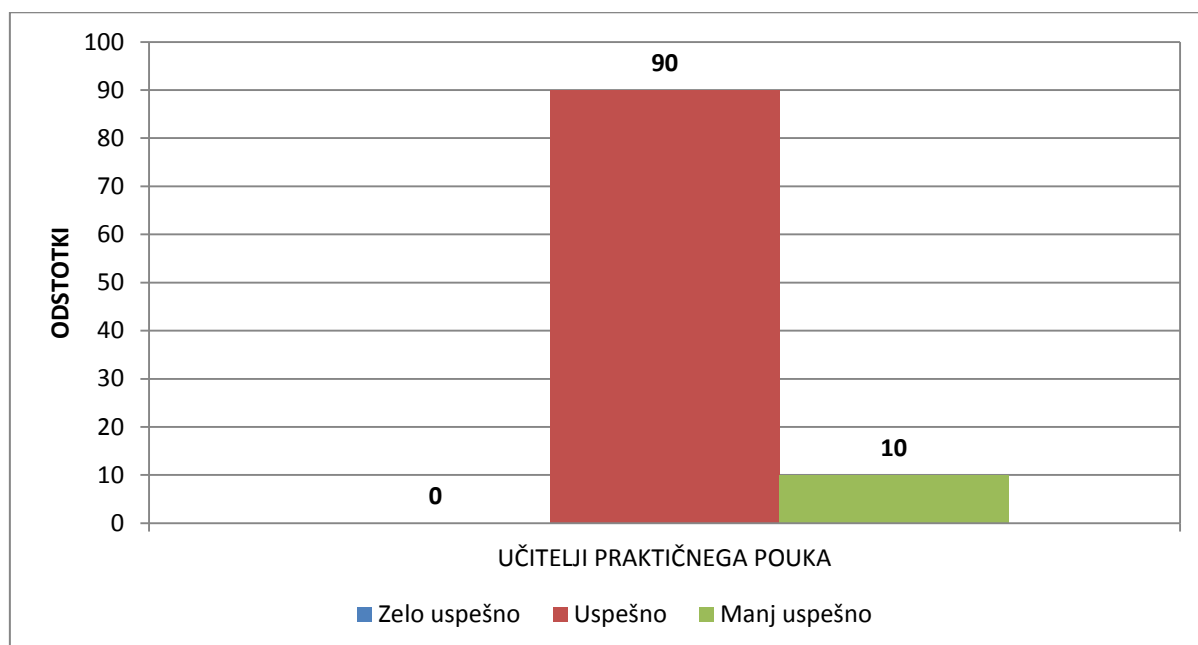
3.4.3 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČITELJE PRAKTIČNEGA POUKA

Učitelji praktičnega pouka na Srednji zdravstveni šoli Celje so izpolnili anketni vprašalnik o njihovem pogledu na dijake pri izvajanju praktičnega pouka ter o mnenju izvedbe PUD-a.

1. Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov pri praktičnem pouku?

Tabela 51: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov pri praktičnem pouku?

UČITELJI PRAKTIČNEGA POUKA		
	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	0	0
Uspešno	9	90
Manj uspešno	1	10

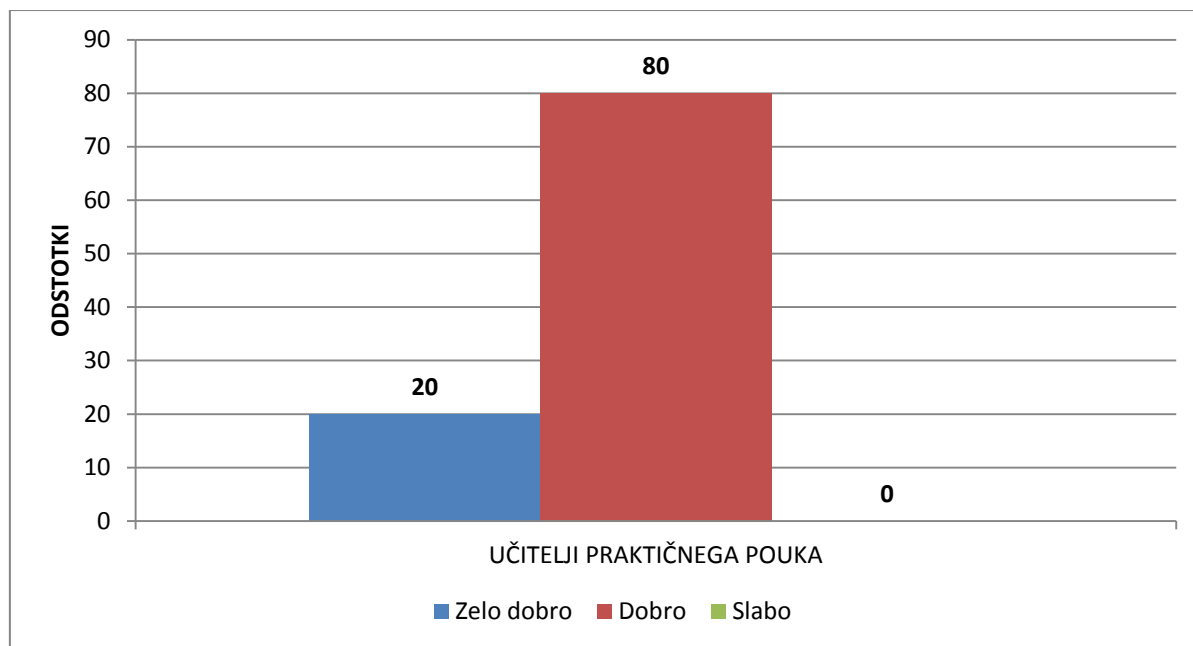
Graf 19: Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov pri praktičnem pouku?

Velika večina učiteljev PRA ocenjuje delovno disciplino dijakov kot uspešno, samo ena učiteljica pa meni, da je disciplina pri praktičnem pouku dijakov manj uspešna, nihče pa delovne discipline dijakov ne ocenjuje kot zelo uspešno.

2. Kako ocenjujete urejenost dijakov pri praktičnem pouku?

Tabela 52: Kako ocenjujete urejenost dijakov pri praktičnem pouku?

UČITELJI PRAKTIČNEGA POUKA		
	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	2	20
Dobro	8	80
Slabo	0	0

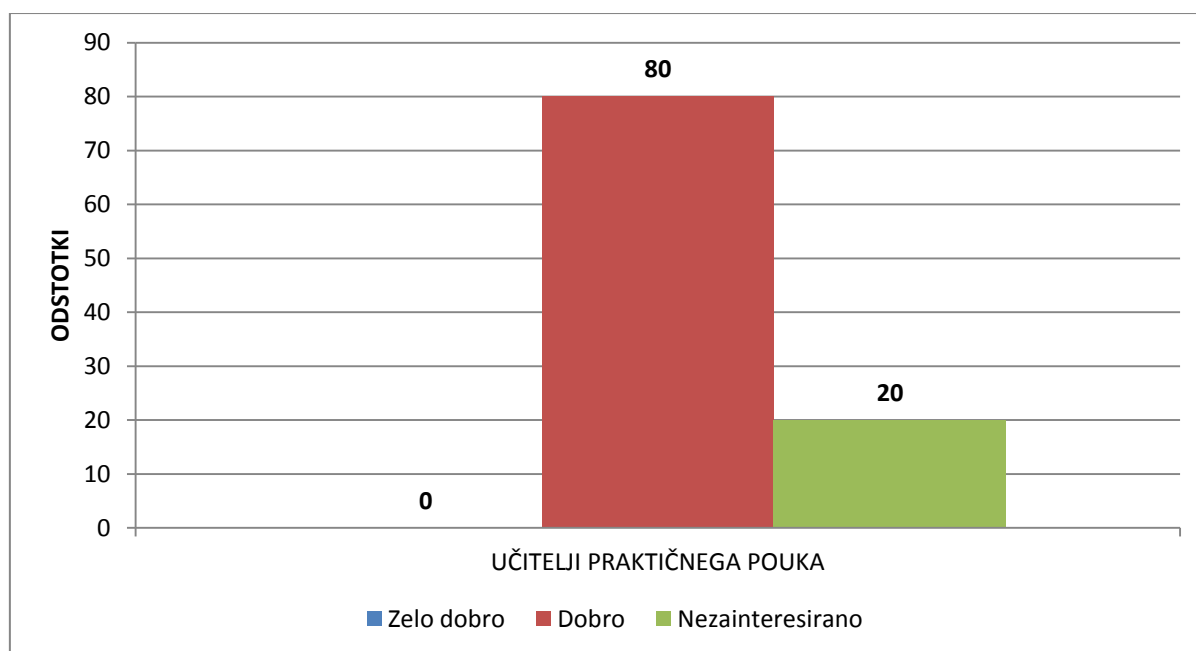
Graf 20: Kako ocenjujete urejenost dijakov pri praktičnem pouku?

Učitelji PRA v 80 % menijo, da so dijaki dobro urejeni pri praktičnem pouku, 20 % pa jih meni, da so zelo dobro urejeni.

3. Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov pri praktičnem pouku?

Tabela 53: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov pri praktičnem pouku?

UČITELJI PRAKTIČNEGA POUKA		
	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	0	0
Dobro	8	80
Nezainteresirano	2	20

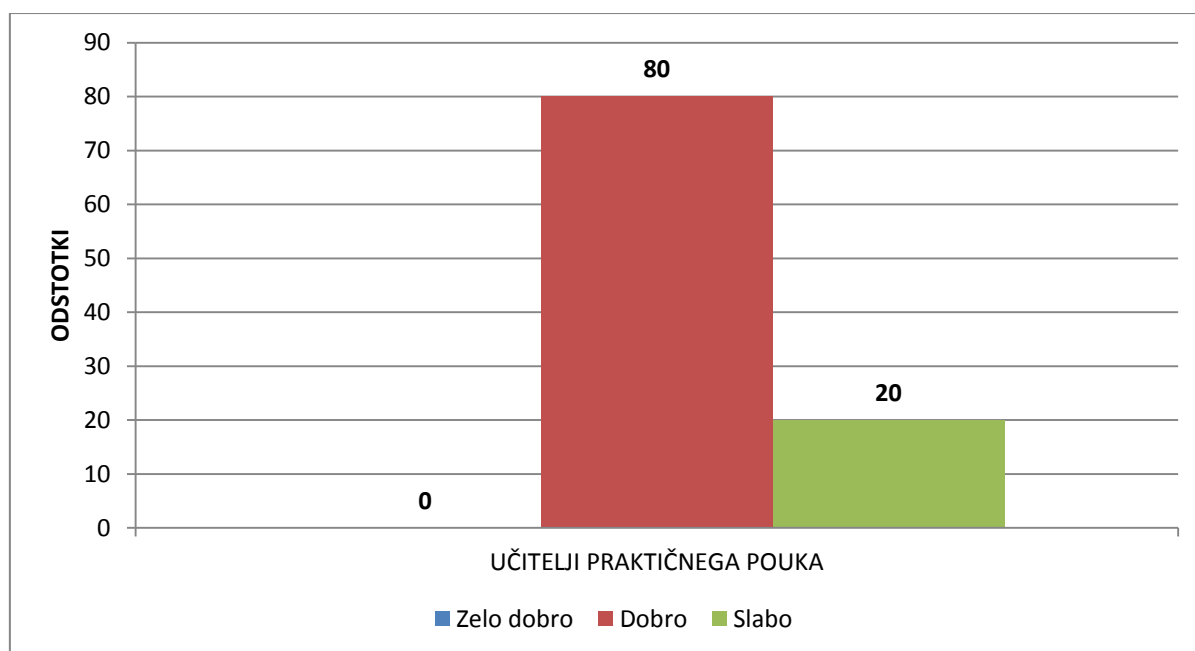
Graf 21: Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov pri praktičnem pouku?

Učitelji PRA v 80 % menijo, da so dijaki zainteresirani za delo pri praktičnem pouku, 20 % pa jih meni, da so nezainteresirani.

4. Kako ocenjujete kakovost dela dijakov pri praktičnem pouku?

Tabela 54: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov pri praktičnem pouku?

UČITELJI PRAKTIČNEGA POUKA		
	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	0	0
Dobro	8	80
Slabo	2	20

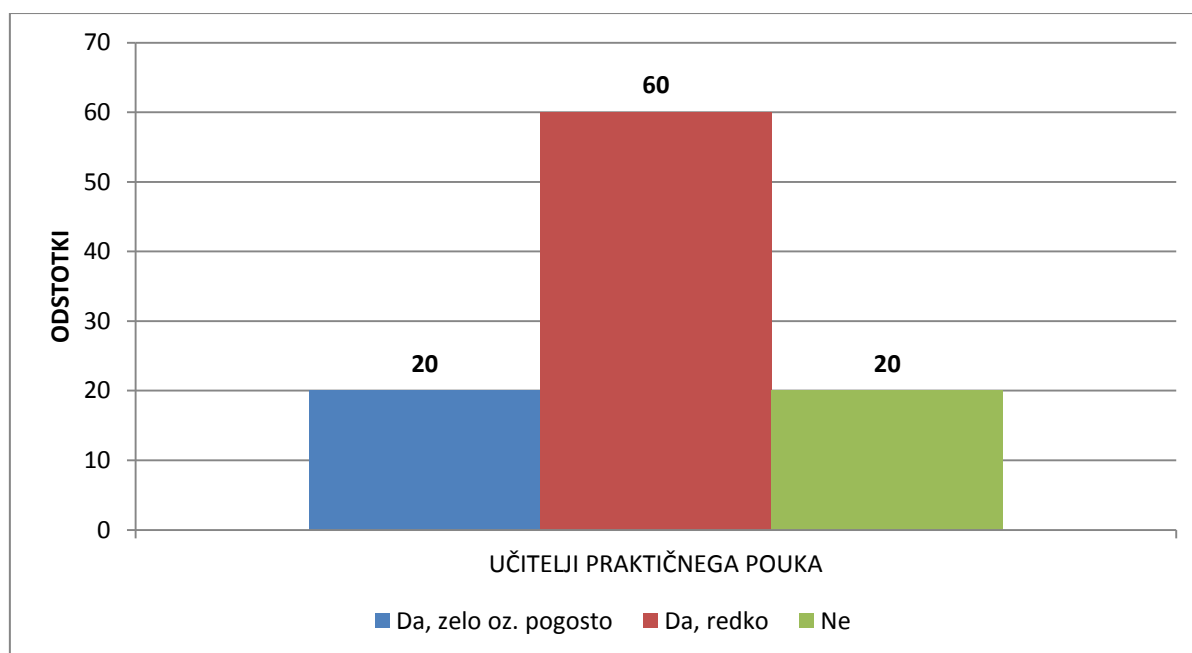
Graf 22: Kako ocenjujete kakovost dela dijakov pri praktičnem pouku?

Prejšnji in ta graf sta si identična. 80 % učiteljev PRA meni, da dijaki svoje delo opravijo kakovostno, 20 % pa jih meni, da opravljajo delo slabo.

5. Ali si po vašem mnenju dijaki želijo več učenja in dodatnega znanja pri praktičnem pouku?

Tabela 55: Ali si po vašem mnenju dijaki želijo več učenja in dodatnega znanja pri praktičnem pouku?

UČITELJI PRAKTIČNEGA POUKA		
	ŠT. ODG.	%
Da, zelo oz. pogosto	2	20
Da, redko	6	60
Ne	2	20

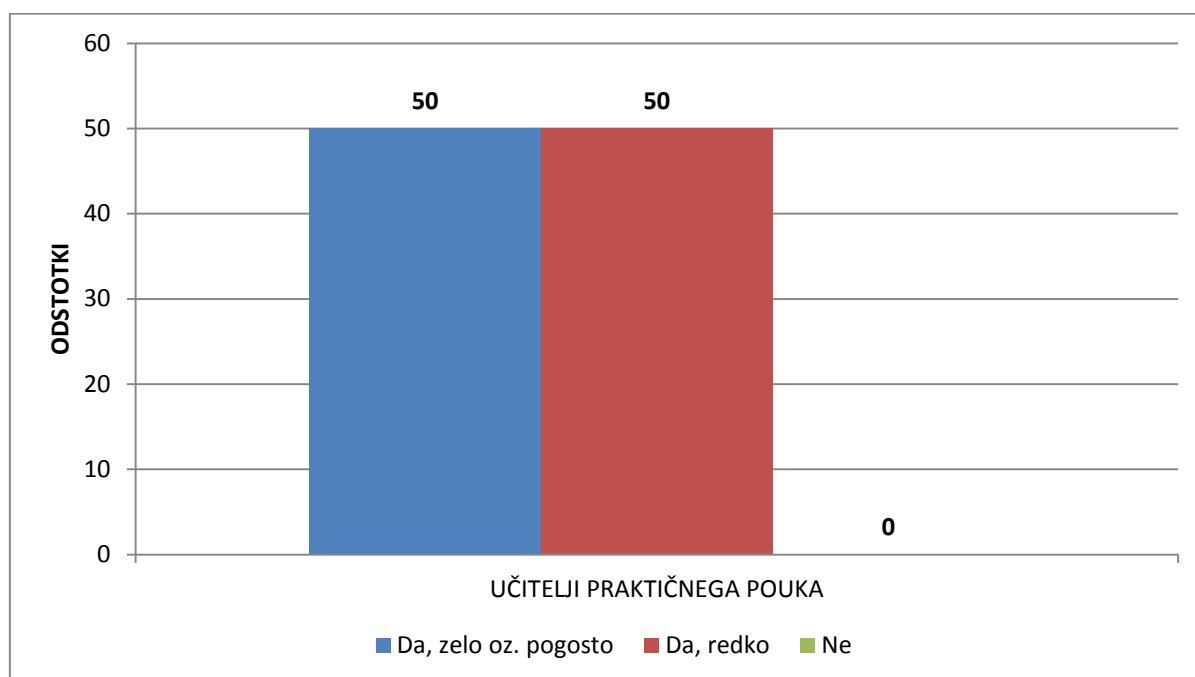
Graf 23: Ali si po vašem mnenju dijaki želijo več učenja in dodatnega znanja pri praktičnem pouku?

Dobra polovica učiteljev PRA meni, da si dijaki redko želijo več učenja. Da si dijaki želijo več učenja oz. da si ne želijo pa meni 20 % učiteljev PRA.

6. Ali dijaki pri praktičnem pouku upoštevajo določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, zaščitna sredstva...)?

Tabela 56: Ali dijaki pri praktičnem pouku upoštevajo določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, zaščitna sredstva...)?

UČITELJI PRAKTIČNEGA POUKA		
	ŠT. ODG.	%
Da, zelo oz. pogosto	5	50
Da, redko	5	50
Ne	0	0

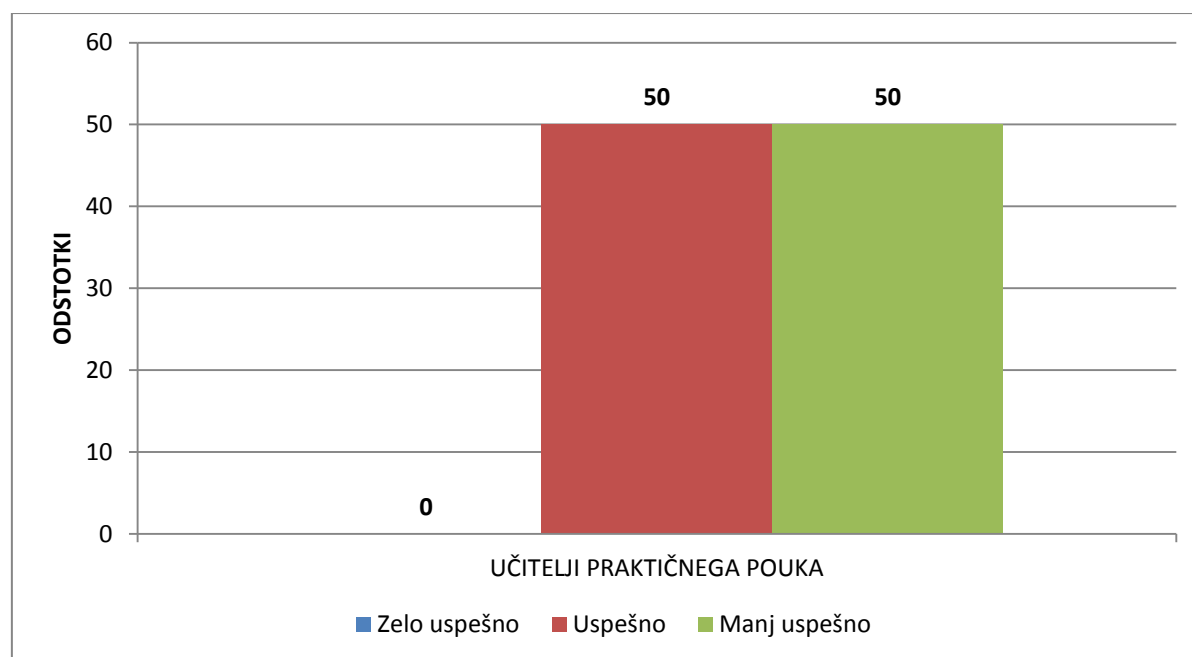
Graf 24: Ali dijaki pri praktičnem pouku upoštevajo določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, zaščitna sredstva...)?

Iz grafa je razvidno, da so učitelji pri tem vprašanju 50 % mnenja, da dijaki pogosto oz. zelo pogosto upoštevajo določila varstva pri delu, 50 % pa jih meni, da jih redko upoštevajo.

7. Kako ocenjujete izdelavo poročil (pisanje dnevnika) dijakov pri praktičnem pouku?

Tabela 57: Kako ocenjujete izdelavo poročil (pisanje dnevnika) dijakov pri praktičnem pouku?

UČITELJI PRAKTIČNEGA POUKA		
	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	0	0
Uspešno	5	50
Manj uspešno	5	50

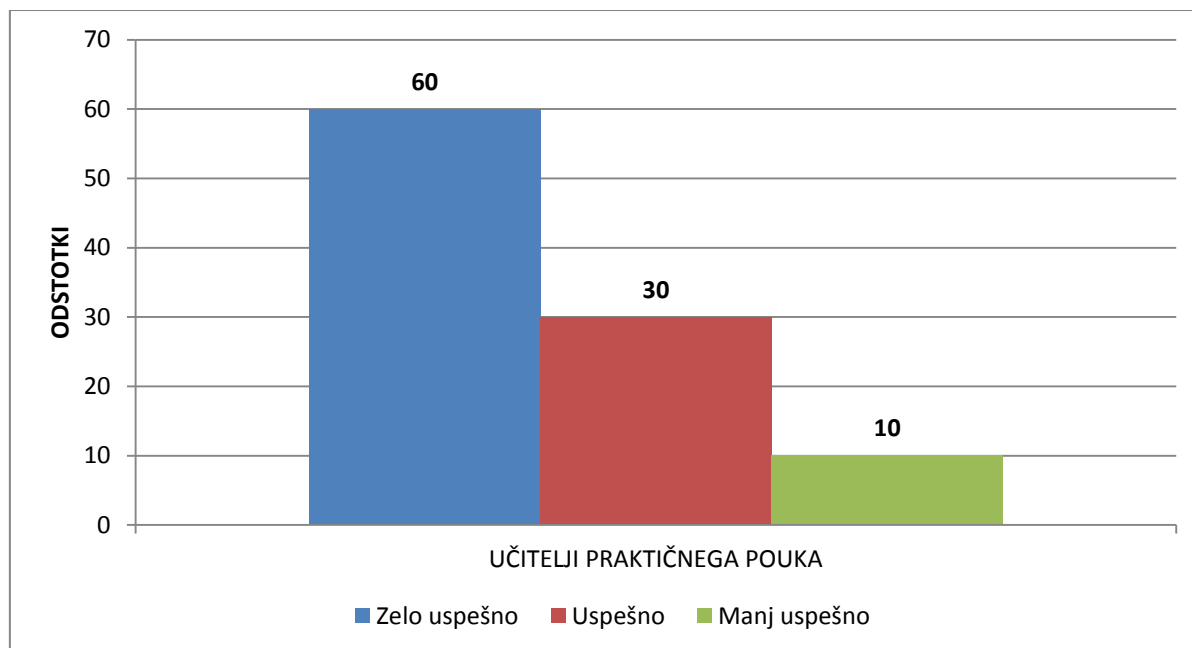
Graf 25: Kako ocenjujete izdelavo poročil (pisanje dnevnika) dijakov pri praktičnem pouku?

Učitelji PRA izdelavo poročil oz. pisanje dnevnika v 50 % menijo, da dijaki uspešno pišejo dnevnike pri praktičnem pouku, 50 % pa jih meni, da jih pišejo slabo (manj uspešno).

8. Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole?

Tabela 58: Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole?

UČITELJI PRAKTIČNEGA POUKA		
	ŠT. ODG.	%
Zelo uspešno	6	60
Uspešno	3	30
Manj uspešno	1	10

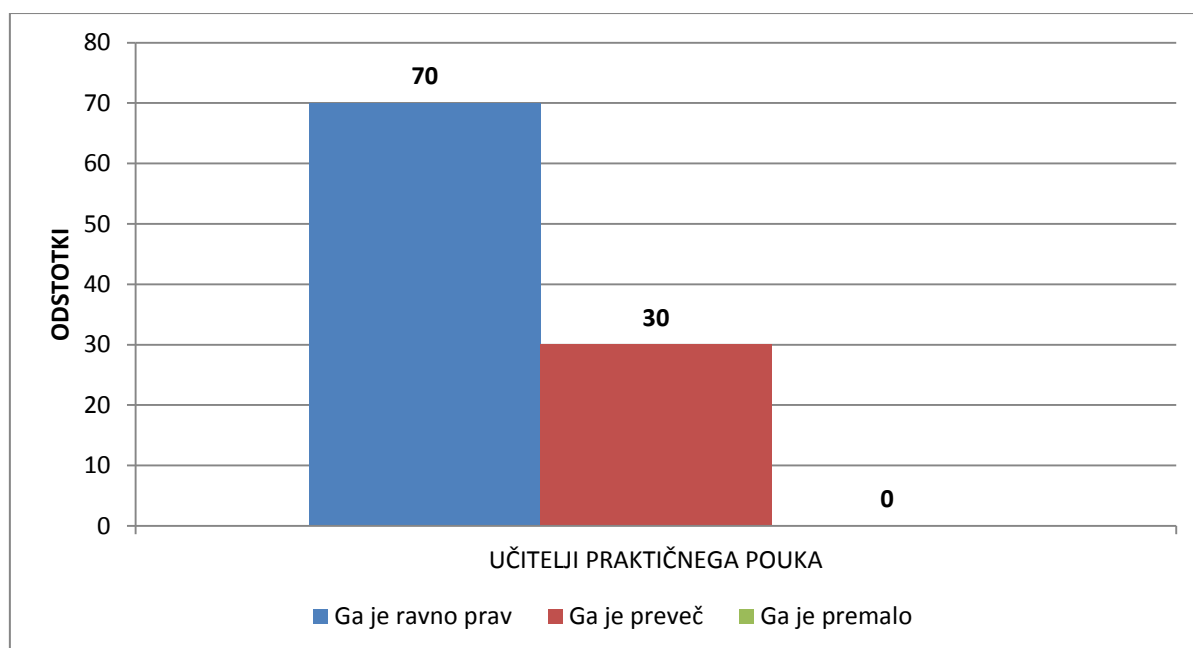
Graf 26: Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole?

Učitelji PRA v 60 % menijo, da je izvedba organizacije PUD-a s strani šole zelo uspešna, 30 % pa kot uspešna. Samo ena učiteljica PRA meni, da je organizacija manj uspešna.

9. Menite, da je za dijake PUD-a dovolj ali bi ga potrebovali še več?

Tabela 59: Menite, da je za dijake PUD-a dovolj ali bi ga potrebovali še več?

UČITELJI PRAKTIČNEGA POUKA		
	ŠT. ODG.	%
Ga je ravno prav	7	70
Ga je preveč	3	30
Ga je premalo	0	0

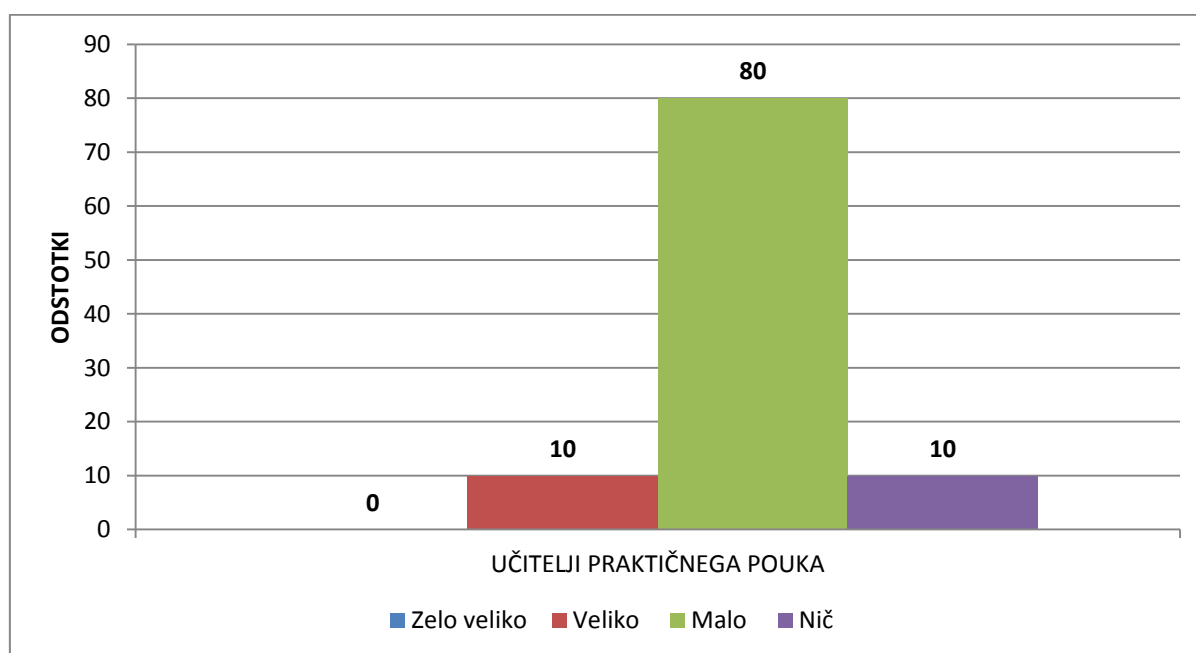
Graf 27: Menite, da je za dijake PUD-a dovolj ali bi ga potrebovali še več?

Večina učiteljev PRA, t. j. 70 % meni, da je za dijake PUD-a dovolj, 30 % pa jih celo meni, da ga je preveč.

10. Koliko menite, da so dijaki pridobili znanja na PUD-u in ga nato pokažejo pri praktičnem pouku?

Tabela 60: Koliko menite, da so dijaki pridobili znanja na PUD-u in ga nato pokažejo pri praktičnem pouku?

UČITELJI PRAKTIČNEGA POUKA		
	ŠT. ODG.	%
Zelo veliko	0	0
Veliko	1	10
Malo	8	80
Nič	1	10

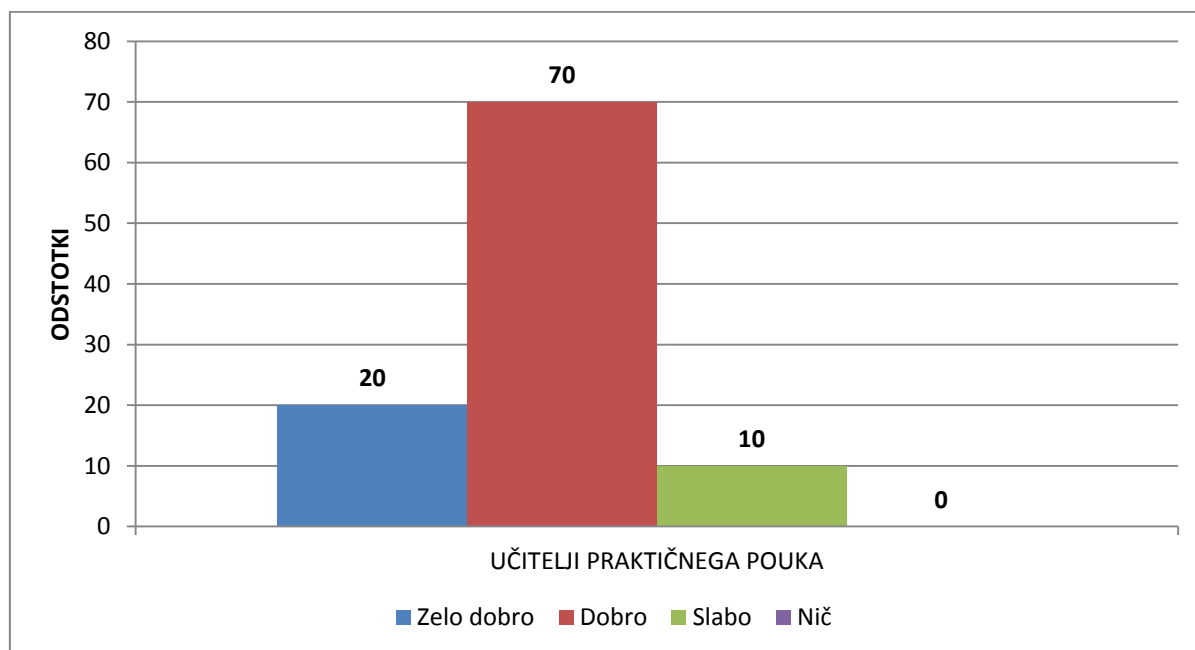
Graf 28: Koliko menite, da so dijaki pridobili znanja na PUD-u in ga nato pokažejo pri praktičnem pouku?

Velika večina učiteljev PRA, tj. 80 %, meni, da so dijaki pridobili malo znanja na PUD-u. Ena učiteljica PRA meni, da je njihovega znanja veliko, ena učiteljica pa je celo mnenja, da dijaki na PUD-u niso pridobili nikakršnega znanja.

11. Kako ocenjujete odnose med dijaki in vami pri praktičnem pouku?

Tabela 61: Kako ocenjujete odnose med dijaki in vami pri praktičnem pouku?

UČITELJI PRAKTIČNEGA POUKA		
	ŠT. ODG.	%
Zelo dobro	2	20
Dobro	7	70
Slabo	1	0
Zelo slabo	0	0

Graf 29: Kako ocenjujete odnose med dijaki in vami pri praktičnem pouku?

Učitelji PRA v 70 % menijo, da imajo z dijaki dobre odnose pri praktičnem pouku, 2 učiteljici PRA sta odgovorili, da imata zelo dobre odnose z dijaki, 1 učiteljica PRA pa je napisala, da so odnosi slabi.

3.5 INTERVJUJI

V nadaljevanju sledita intervjuja, ki sta bila izvedena z namenom pridobiti informacije, in sicer od mentorice dijakom na PUD-u in iz njenih izkušenj, ter intervju s koordinatorico PUD-a na Srednji zdravstveni šoli Celje z namenom ugotoviti sodelovanje med organizacijami in šolo.

3.5.1 INTERVJU Z GOSPO PETRO ČATER DROBEŽ

Intervju z go. Petro Čater Drobež, dipl. m. s., je bil izpeljan 14. 2. 2013 med 10. in 11. uro v prostorih Doma ob Savinji Celje, kjer ji je bilo zastavljenih 8 vprašanj.

1. Kakšno delo opravljate?

Opravljam delo vodje zdravstveno-negovalne enote 2, sem diplomirana medicinska sestra. To pomeni, da vodim medicinske sestre, bolničarje, čistilno ekipo in strežnice.

2. Ali menite, da se dijaki dovolj trudijo pri vas na PUD-u in v čem to najbolj pokažejo?

Do sedaj smo imeli dijake, ki so bili zelo pridni in delovni, želeli so si pridobiti teoretično in praktično znanje, vklopili so se v naš zdravstveno-negovalni tim, še posebno tisti, ki so na daljšem PUD-u. Ta traja 6 mesecev in dijaki so nam izredno pomagali, saj brez njih našim sestram ne bi uspelo opraviti vsega dela. Tudi sami povedo, da so zadovoljni in da jim je to delo všeč, nimam nobenih pripomb in smo izredno zadovoljni z njimi. Pomagamo jih usmerjati, da se čim bolj navadijo našega okolja in njihovega dela, da jim je lažje.

3. Ali menite, da so dijaki dovolj delovni?

Da, izredno so delovni. Na začetku je delo še teoretično, mogoče gre praktično malo težje, ampak po našem uvajanju in delu skupaj z nami so vsi lepo začeli z delom ter ga tudi končali in nismo imeli z nobenim dijakom težav, da se ne bi vklopil, da ne bi bil delaven. Če česa ne zna, mu pokažeš večkrat in pridobi znanje, zato ni bilo takšnih problemov. Nekateri so se izredno hitro vklopili v delo, drugi malo manj hitro, ko pa pogledaš zaključek njihovega dela, pa so bili vsi uspešno ocenjeni in so tako opravili PUD.

4. Kako menite, da so stanovalci zadovoljni z dijaki, ki opravljajo PUD pri vas?

Stanovalci so zelo zadovoljni, zato, ker so dijaki nameščeni stalno na enem oddelku. Dijak spozna vse stanovalce, stanovalci poznajo njega in potem, ko dijaka več ni, ga stanovalci zelo pogrešajo. Za dijake se pojavi povpraševanje, kje so, sami povedo, da ga pogrešajo in da ga imajo radi. Kot jih imamo mi radi, jih imajo tudi stanovalci. Ker so stalni na oddelku, poznajo vse stanovalce, njihove navade, želje, pričakovanja, tako da so stanovalci zelo zadovoljni. Zgodi se tudi, da stanovalci zamenjajo redno zaposlenega z dijakom. Dijaki so zelo ustrezljivi, radi pomagajo, hodijo po vse, kar stanovalci želijo, so pridni in stanovalci to takoj opazijo. Večkrat se pojavi pomanjkanje časa, kadra in se zgodi, da nimaš časa za pogovor s stanovalcem in mu izpolniti raznih želja. Stanovalci tudi to opazijo in se po navadi v takšnih situacijah rajši obrnejo na dijaka kot na redno zaposlenega. Ker dijaki nimajo toliko obveznosti kot sestre in bolničarji, imajo več časa, da se lahko s stanovalci pogovarjajo.

Včasih stanovalcu bolj pomaga pogovor kot pa tisoč in en poseg, imajo rajši, da se nekdo z njimi pogovarja kot pa da bi dobil injekcijo ali tableto.

5. Kako dijaki odražajo prijaznost do zaposlenih in stanovalcev?

Zelo so prijazni. Vidi se že pri pristopu k stanovalcu ali zaposlenemu. Komunikacija, pogovor, obvladajo osnovne veščine bontona, kot so pozdravljanje na oddelku, osnovne stvari (hvala, prosim), neverbalna komunikacija (nasmeh, veder obraz, prijazne oči, ki veliko povedo...).

6. Kje vidite največ težav na PUD-u in kako jih rešujete?

Mislim, da je največ težav pri učenju dijakov, da jim manjka teoretičnega znanja pri sobah z izolacijo, pri bolnikih, ki imajo okužbe, da je premajhen poudarek v šoli na znanje tega, kako preprečujemo širjenje infekcij. Premajhen poudarek je tudi pri razkuževanju, ravnanju s perilom, ravnanju z bolnikom, saj vsi, ki pridejo k nam, se tega na novo učijo. Manjka pa znanja tudi na področju čiščenja (kakšna krpa čisti katero površino, kako očistiti sobo z izolacijo itd.) Dijaki obvladajo samo nego, nekaterim manjka znanje pri nošenju rokavic, racionalno uporabo rokavic. Vsakega pa tudi opozarjamo, naj ne pozabi na razkuževanje rok. Včasih se najde kakšen, ki ima neprimerno pričesko, ampak to že na uvodnem seminarju povemo in se potem vse uredi (primerne pričeske, piercingi odstranjeni, to, kar ni primerno za dom starostnikov). Nihče pa se ne upira temu, da ne bi tega spoštoval in se tega držal. Znanje iz šole lepo prenesejo v prakso. Problemi so samo pri razkuževanju in izolacijah. To so ta področja, ki bi mogla biti v šoli bolj poudarjena.

Slika 2: Intervju z gospo Petro Čater Drobež v Domu ob Savinji Celje

7. Menite, da dijaki upoštevajo varnost pri delu ter osebnostne in psihične lastnosti njihovega poklica?

Z dijaki nismo imeli težav, da bi prihajali utrujeni na prakso. Upoštevamo njihovo željo, če bi radi bili kakšen dan prosti (vikend, sobota...), tudi kakšen dopust, ampak se potem dogovorimo o ustreznem nadomeščanju. Utrujenost je samo na začetku, ker še niso navajeni »službe«, saj to je njihova služba in se s časom lepo navadijo. Če pa se kaže izrazita utrujenost ali bolezen, pa ni nikoli problem, da se to ne bi uredilo. Dijak včasih tudi sam pove, ali pa ga mi delavci opazimo, da se z njim nekaj dogaja. S tem nismo imeli težav, saj se lahko dogovorimo, da naj ostane doma, naj počiva, se spočije. To se individualno pogovorimo. Nikoli pa ne silimo dijaka v nadurno delo. Damo mu proste dni in se prilagodimo situaciji.

8. Kako ste vi zadovoljni z dijaki in njihovim delom ter interesom za delo? Menite, da so dijaki dovolj zainteresirani za delo?

Odvisno od vsakega posameznika. Glavnina je tista, ki je zainteresirana za delo, si želi pridobiti znanje, povedo sami, da želijo nadaljevati šolanje in so res pridni. Tu pa tam se najde kakšen posameznik, ki ga je potrebno priganjati. Se zgodi, da ne vidi dela, naredi tisto, kar mu rečeš, sam pa se ne bo spomnil, da bi kaj naredil, kakšno dodatno delo. Takega je treba malo »pičiti«, da dobi neko spodbudo. So zelo redki. Vendar ob takšnem primeru se pogovoriš z dijakom. Imeli smo primer deklice, ki sploh ni redno prihajala na PUD, so bili izgovori, bila je deklica, ki je imela že v šoli težave. Reševali smo v sklopu s šolo, socialno službo in starši. Odkar obstaja taka oblika izobraževanja, je bil pri nas samo en takšen primer. Rešimo težave, preden se odpovemo vsemu, da ne bi dijak opravil PUD-a, ker tega si tudi mi ne želimo. Vsi dijaki so do sedaj opravili PUD.

3.5.2 INTERVJU Z GOSPO POLONO PODLESNIK

Intervju z go. Polono Podlesnik, dipl. m. s., je bil izpeljan 14. 2. 2013 med 12. in 13. uro v prostorih Srednje zdravstvene šole Celje, kjer ji je bilo zastavljenih 8 vprašanj.

1. Kakšno delo opravljate in koliko časa?

Opravljam delo organizatorice praktičnega usposabljanja z delom, približno že 4. leto.

2. Kako ocenjujete sodelovanje z domovi in bolnišnico?

Sodelovanje je zelo dobro. Zelo so pripravljeni sodelovati, se tudi slišimo po telefonu. Dvakrat letno pa grem dijake obiskat tudi po domovih, da se pogovorimo z vodstvom, glavnimi sestrami, po možnosti tudi z direktorji. V bolnišnici pa, če se da, obiskujem dijake enkrat mesečno, takrat, ko so na PUD-u.

3. Kakšno je vaše delo kot koordinatorica PUD-a?

Zelo pestro (smeh). Na začetku se celoten PUD načrtuje, naredi se planski seznam, urnik po razredih celoletno, se razporedi dijake po vseh ustanovah. Tu je največ dela. Saj v domovih več kot 7 dijakov naenkrat ne more biti, ker jih je preveč tako tudi v bolnišnici. Tako razporedimo urnike, razrede skupaj. Na začetku z delodajalci sklenemo kolektivno pogodbo in aneks za celo šolsko leto se podpiše in tako se ve, da bodo dijaki prišli k njim na PUD.

Zbere se vsa dokumentacija, za vsakega dijaka se pripravi napotnica z ocenjevalnim listom in se pošlje pred PUD-om v ustanove, kjer bodo dijaki opravljali PUD. Preden dijaki gredo na PUD, se jim dajo natančna navodila, izpelje se varstvo pri delu na šoli, navodila o praktičnem usposabljanju, o prehrani, o izpolnjevanju delovnih zvezkov, dam jim kontaktno številko, povem jim tudi vse o obnašanju v ustanovi, o problematiki, morebitnem manjkanju, da sporočijo odsotnost. Tu se kaže problem, da dijaki ne sporočajo odsotnosti. Dijaki imajo predvidoma prehrano brezplačno, edino z doplačilom v bolnišnici. Razdelijo se ključi od garderobe za dijake, ki gredo v bolnišnico. Ko se vrnejo nazaj, pa prinesejo izpolnjene dnevnik in vrnejo ključe. Jaz vse dnevnik še enkrat pregledam, čeprav jih je že mentor na PUD-u prej. Pregledam tudi vso dokumentacijo in ocenjevalne liste, če so vsi naredili, kar mentorji izpolnijo (opravi, ni opravi), na koncu pa vpišem v redovalnico ali je dijak opravi PUD ali ne. Dnevnik nato pa vrnem nazaj dijakom.

4. Ali v času PUD-a obiščete dijake in vodstvo? Kakšni so vaši občutki?

Obiščem dijake, kolikor se da. Glede na potek dela in število dijakov, kolikor zmorem, vseh dijakov pa ne obiščem, ker potem bi bila ves čas na terenu, hkrati pa učim še praktični pouk. Grem dvakrat na leto in obiskujem domove, dijake, ki pa so v bolnišnici, pa lažje obiskujem, saj so tudi bližje. V domove pa grem na začetku šolskega leta in na koncu. Dijaki so praviloma pridni, so pohvaljeni, se trudijo. Imamo tudi nekaj dijakov, ki se manj trudijo in imajo težave, ker se neprimerno obnašajo.

5. Kje vidite prednosti PUD-a?

Največje prednosti so v tem, da so dijaki brez šolskih mentorjev, v neposrednem delovnem okolju in vidijo delo, ki se dogaja. Kadar smo na praktičnem pouku, je pouk voden z mentorji in delo se opravi v skupini. Na PUD-u pa so z zaposlenimi, se navadijo njihovega dela in vidijo poklic tudi iz druge strani. Ker je skoncentriran, je tudi bolj naporno za njih. Lažje opravljajo PUD, saj delajo svoje delo, za katerega so določeni. Prednost je pa ta, da dobijo izkušnje.

6. Ali nastopijo kakšne težave, katere so najpogostejše in kako jih rešujete?

Najpogostejše težave so, da dijaki ne prihajajo redno na PUD, manjkanje na PUD-u, malo tudi zaradi zdravstvenih težav, ampak te rešujemo na drugačen način. Dvema se jim ni dalo hoditi na PUD, zato smo imeli dve dijakinji, ki potem nista opravi PUD-a. Če manjkajo, morajo ure nadomestiti. Velikokrat me kličejo tudi zaradi neprimernega obnašanja, v dveh primerih je bilo, da so jim skoraj odpovedali PUD. Če pride do neprimernega obnašanja, grem do vodstva doma ali bolnišnice oz. na oddelek in se potem poskusimo pogovoriti in rešiti problem. Pogovorimo se tudi z dijakom, starši in če je res hud problem, imamo razgovor v šoli skupaj z razrednikom ter naredimo zapisnik in poiščemo rešitve. Če dijak PUD-a ne opravi, ne opravi letnika.

7. Kakšne povratne informacije (nenapisane) dobite od mentorjev?

Praviloma dobim, da so zelo pridni, točke so tudi dokaj visoke. Včasih se tudi zgodi, da je kakšna nezainteresiranost za delo. Drugače pa se dijaki trudijo. Napisane informacije pa dobim, da so se dijaki vključili v delo, so se razumeli s timom, ali da še rabijo več spodbude pri delu. Skratka pozitivne stvari.

8. Menite, da bi bilo potrebno več sodelovanja med šolo in organizacijo ter na kakšen način?

Lahko bi bilo še več sodelovanja, predvsem več ur za organizacijo. Sodelovanje je pa kar dobro. Če jih osebno ne morem obiskati, jih pokličem. Vključimo se v evropski sklad za javna sredstva in potem iz tega sklada dijaki dobijo nagrado. Aprila se zbere vsa dokumentacija in to vodim tudi sama kot koordinatorica. Te dokumentacije je zelo veliko in šola skrbi, da delodajalci vse in pravilno izpolnijo, šolski del izpolnimo mi in vse skupaj pošljemo v Ljubljano na sklad ter potem dobimo sredstva. Dijaki dobijo nagrado od delodajalcev. Nagrada pa naj bi bila iz teh sredstev, nekaj denarja dobi mentor dijaka, ostalo pa dobi dijak. Ta sredstva se potem razdelijo.

Slika 3: Intervju z gospo Polono Podlesnik

3.6 RAZPRAVA

Da lahko dijak postane dober izvajalec nege in oskrbe oz. zdravstvene nege mora poleg teoretičnega znanja imeti tudi praktične izkušnje. Pomembno je tudi pravilno povezovanje teorije in prakse. To pa se dijaki lahko naučijo le, če izvajajo praktično usposabljanje pri delodajalcu.

Pri analizi anketnega vprašalnika, ki so ga izpolnjevali mentorji PUD-a, dijaki in učitelji PRA, jim je bilo postavljenih nekaj istih oz. skupnih vprašanj. Na vprašanje o delovni disciplini na PUD-u so le-to mentorji bolje ocenili kot dijaki sami, medtem ko med učitelji PRA delovno disciplino dijakov na praktičnem pouku nihče ni ocenil kot zelo uspešno, velika večina jih je ocenila kot uspešno, ena učiteljica PRA celo (10 %) kot manj uspešno. 100-odstotno so glede delovne discipline na PUD-u bili ocenjeni dijaki (moški) programa ZN v tem šolskem letu, dijakinje programa BN pa v obeh šolskih letih. Po analizi rezultatov je vidno, da so dijaki zelo samokritični do svoje delovne discipline na PUD-u, saj so se ocenili slabše, kot so jih ocenili njihovi mentorji PUD-a. Dijaki (moški) programa BN ocenjujejo svojo delovno disciplino kot 100-odstotno.

Urejenost je sestavni del vključevanja dijaka v delo na PUD-u, tako v programu ZN kot v programu BN. Po urejenosti včasih celo ocenjujemo ljudi na delovnem mestu. Zaradi sodobnega časa in spremembe vrednot je opaziti tudi spremembe na področju urejenosti dijakov. Tako se pojavljajo različne tetovaže, piercingi, neprimerne pričeske in drugo, kar lahko pri drugih osebah vzbudi dvom glede strokovnosti. Zaradi tega nemalokrat tako učitelji PRA kot mentorji PUD-a ne samo o tem predavajo, ampak tudi opozarjajo na nepravilnosti. Velikokrat se zgodi, da dijaki teh navodil ne upoštevajo, misleč, ker mislijo, da zunanja urejenost nima nikakršnega vpliva na njihovo strokovno opravljanje dela. Dijaki so svojo urejenost na PUD-u večinoma ocenili kot zelo uspešno, dijaki (moški) programa ZN v tem šolskem letu kar 100-odstotno. Glede urejenosti dijakov obstaja razlika med programom ZN, kjer so njihovi mentorji urejenost dijakov tako v lanskem kot letošnjem šolskem letu ocenili kot zelo uspešno, in programom BN, kjer so bile vse dijakinje ocenjene kot zelo uspešno. Učitelji PRA pa dijake pri praktičnem pouku ocenjujejo v večini kot dobro urejene, samo 2 učiteljici (20 %) menita, da so dijaki zelo dobro urejeni pri praktičnem pouku.

Od mladostnika, ki obiskuje določeno srednjo šolo, se pričakuje, da bo zainteresiran za šolanje oz. še posebej za opravljanje praktičnega pouka. Res je, da se 15-letniki, ko se srečajo z dnem, ko morajo podati svojo odločitev glede nadaljnega šolanja, včasih srečajo s težavo, ker ne vedo, kam bi se vpisali. Zato se včasih vpisujejo po različnih kriterijih, med katerimi ni dovolj interesa. Zaradi tega imajo težave tako v šoli kot tudi pri praktičnem pouku. Mentorji dijake na PUD-u v večini ocenjujejo, da so zelo zainteresirani za delo. V programu ZN se je odstotek iz lanskega šolskega leta, ki je znašal 70 %, v tem šolskem letu povečal za 10 %, na 80 %, medtem ko so dijake programa BN mentorji v tem šolskem letu po zainteresiranosti za 7 % ocenili slabše kot lansko leto. Celotno 7 % dijakov programa ZN je same sebe ocenilo, da so bili na PUD-u nezainteresirani za delo. Za 100-odstotno (zelo dobro) zainteresiranost pa so bili ocenjeni dijaki (moški) programa BN v lanskem šolskem letu, v tem šolskem letu pa je pri istih dijakih zainteresiranost za opravljanje PUD-a po mnenju njihovih mentorjev bila samo še 75 %. To je verjetno posledica tega, ker je praksa oz. PUD v tem šolskem letu potekala 17

tednov, lansko leto pa samo 7 tednov in so se določeni dijaki, predvsem tisti, ki jih to delo ravno ne veseli preveč, ocenili s slabo, kar se je pokazalo kot nezainteresiranost za delo. **Prvo hipotezo** lahko zato **ovržemo**, saj so dijaki svojo zainteresiranost slabše ocenili kot njihovi mentorji, in sicer v programu ZN so jo ocenili zelo dobro v 52 %, dijaki programa BN pa v 84 %, njihovi mentorji pa so svoje dijake povprečno po zainteresiranosti ocenili bolje, iz obeh šolskih let v povprečju 75 % pri dijakih programa ZN in 85,5 % pri dijakih programa BN. Tukaj učitelji praktičnega pouka zopet zainteresiranost dijakov ne ocenjujejo kot zelo dobro, saj nihče od anketiranih učiteljev PRA ni odgovoril v njihov prid.

Nezainteresiranost za delo se kaže tudi v kakovosti opravljanja dela. Mentorji so kakovost dela dijakov na PUD-u v več kot 70 % v obeh programih ocenili kot zelo uspešno, nihče od mentorjev pa nobenega dijaka v obeh programih ni ocenil glede kakovosti njihovega dela kot manj uspešnega. Iz grafa 4 je razvidno, da se kakovost dela dijakov na PUD-u po oceni mentorjev v programu ZN iz lanskega na letošnje šolsko leto povečalo za 17 %, pri dijakih programa BN pa samo za 2 %. To je verjetno posledica tega, ker dijaki programa ZN lahko opravljajo PUD na različnih lokacijah, tako v bolnišnici na različnih oddelkih kot v domovih upokojencev, medtem ko dijaki programa BN PUD opravljajo samo v domovih upokojencev. Če dijak opravlja PUD na različnih lokacijah, se s tem lahko tudi več nauči, vidi in posledično je lahko bolj zainteresiran za opravljanje dela, ki ga seveda lahko opravi tudi bolj kakovostno. Zanimivo je to, da so dijaki glede kakovosti svojega dela zelo samokritični v primerjavi z mentorji in učitelji, še posebej dijaki programa ZN, saj jih je samo polovica odgovorila, da so na PUD-u zelo uspešno izvajali negovalne intervencije, celo 4 % dijakov so bili mnenja, da je bilo njihovo delo na PUD-u manj uspešno. Zato **drugo hipotezo ovržemo**, saj so dijaki svojo kakovost dela ocenili slabše kot njihovi mentorji na PUD-u, in sicer dijaki programa ZN so kakovost dela ocenili z 52 %, njihovi mentorji so iste dijake ocenili povprečno iz obeh šolskih let z 81,5 %, dijaki programa BN pa so svojo kakovost dela ocenili 76 %, njihovi mentorji pa v povprečju s 87 %. Učitelji PRA pa ocenjujejo kakovost dela dijakov pri praktičnem pouku bolj kritično kot mentorji PUD-a, saj jih 80 % meni, da dijaki dobro opravljajo delo pri praktičnem pouku, nihče od učiteljev PRA pa ni mnenja, da bi dijaki zelo dobro opravljali delo pri praktičnem pouku. Celotno 2 učiteljici (20 %) menita, da dijaki slabo izvajajo delovne storitve pri praktičnem pouku.

Če dijak ni zainteresiran za opravljanje določenega dela, potem si tudi ne želi učenja in dodatnega znanja. Mentorji PUD-a so dijake glede želje po učenju in dodatnem znanju ocenili kot zelo uspešne predvsem v programu BN, saj so le-ti pridobili višjo oceno kot dijaki programa ZN. Zanimiv je podatek, da se je želja po učenju na PUD-u pri dijakih programa ZN iz lanskega v letošnje šolsko leto zmanjšala za 9 %, pri dijakih programa BN pa se je ta želja povečala iz lanskega v letošnje šolsko leto za 2 %. Tudi pri tem vprašanju so bili dijaki bolj samokritični od njihovih mentorjev PUD-a, saj jih je samo 60 % (dijaki programa BN) oz. 67 % (dijaki programa ZN) odgovorilo, da so želeli več učenja in dodatnega znanja. **Tretja hipoteza je potrjena**, saj si je več kot polovica dijakov obeh programov pogosto želela več učenja in dodatnega znanja. Celotno 11 % dijakov programa ZN pa ni imela nikakršnih potreb po dodatnem znanju. Pri tem vprašanju prav tako učitelji PRA samo v 20 % ocenjujejo, da si dijaki pri praktičnem pouku želijo več učenja, celotno 20 % jih je mnenja, da si tega ne želijo.

Pri izvajanju kateregakoli dela je potrebno upoštevati pravilna določila varstva pri delu. To še posebno velja v poklicih zdravstva, kjer dijaki pridejo v stik z različno populacijo ljudi, ki imajo različne težave, še posebno so nevarne okužbe in nalezljive bolezni, ki jih lahko dijaki, še posebej, če niso zaščiteni, hitro pridobe. Zaradi tega je potrebno upoštevati določila varstva pri delu v smislu nošenja ustreznih zaščitnih sredstev, ustrezne delovne obutve in drugo, kar pripomore k zdravju dijaka na PUD-u oz. praktičnem pouku. Po mnenju mentorjev PUD-a so dijaki v več kot 90 % zelo oz. pogosto upoštevali določila varstva pri delu, pri tem se odstotki med dijaki obeh programov bistveno ne razlikujejo, rahlo (4 %) se je ta odstotek povečal pri dijakih ZN od lanskega v letošnje šolsko leto, pri dijakih programa BN pa se je ta odstotek v istem obdobju zmanjšal za 2 %. Dijaki se zavedajo pomena varstva pri delu, saj so odgovorili, da zelo oz. pogosto upoštevajo določila varstva pri delu. Ta odstotek je za 7 % večji pri dijakih programa BN v primerjavi z dijaki programa ZN. Pri tem vprašanju so učitelji PRA izenačeni, saj jih je polovica odgovorila, da dijaki zelo pogosto, polovica pa da redko, upoštevajo določila varstva pri delu. Ko gredo dijaki na PUD, imajo pred tem na šoli izobraževanje iz varstva pri delu, kjer jih koordinatorica PUD-a še posebej pripravi oz. opomni pravilnega ravnanja s tega področja. Seveda je to predavanje namenjeno obnovitvi že pridobljenega znanja, ki se ga morajo dijaki naučiti tekom izobraževanja. Vsebine o osebnih zaščitnih sredstvih dijaki poslušajo že v 1. letniku, medtem ko vsebine o institucionalnih okužbah in njihovem preprečevanju v 2. letniku. Zaradi tega se lahko zgodi, da dijaki gredo na PUD, preden poslušajo vsebine o okužbah. Zato je mentorica PUD-a v Domu ob Savinji Celje v intervjuju poudarila, da v nekaterih primerih dijaki ne obvladajo vsebin iz tega področja. Ker dijaki v omenjeni dom (prav tako tudi v druge domove) prihajajo različno glede na čas v posameznem šolskem letu in ker v tem domu (prav tako tudi v drugih domovih) opravljajo PUD tudi dijaki programa ZN, 3. oz. 4. letnika, kateri se o vsebinah o okužbah učijo v 2. letniku, prihaja do razkoraka v znanju, tako med posameznimi programi kot tudi med razredi znotraj posameznega programa, odvisno od tega, kdaj gredo dijaki posameznega razreda na PUD. Zaradi tega ne moremo posplošiti, da se dijaki o izpostavljenih vsebinah ne naučijo dovolj v šoli. Da pa ne bi prihajalo do težav, bi bilo smiselno, da bi se določene vsebine, kot so različne vrste okužb, njihov prenos, zaščita in preprečevanje, prenesle iz drugega v 1. letnik, tako bi vsi dijaki ne glede na to, kdaj gredo na PUD, poslušali te vsebine.

Vsak dijak mora na koncu praktičnega usposabljanja oddati dnevnik praktičnega usposabljanja pri delodajalcu, ki ga piše sproti med opravljanjem PUD-a in v katerem dokumentira opravljanje svojega dela. Prav tako dijaki pišejo dnevnik pri praktičnem pouku. Mentorji PUD-a ocenjujejo pisanje dijakovih poročil v več kot 70 % za zelo uspešno, nihče pa kot manj uspešno. Ta odstotek je višji v programu BN, kjer znaša odstotek 86 % v lanskem šolskem letu, v tem šolskem letu pa se je povečal za 2 %. Pozitivni je tudi podatek, da je izdelava poročila pri dijakih programa ZN bila ocenjena za zelo uspešno, v tem šolskem letu kar za 10 % boljše kot lani, kjer je znašala 73 %. Dijaki pisanje poročila o praktičnem izobraževanju ocenjujejo bolj kritično, saj jih je samo 56 % v programu ZN in 44 % v programu BN ocenila kot zelo uspešno. Celotno 4 % dijakov programa BN so svoje poročilo ocenili za manj uspešno. Pri tem vprašanju so učitelji PRA po oceni izdelave poročila oz. pisanje dnevnika približno enako vrednotili delo dijakov, saj jih je polovica odgovorila, da pisanje dnevnika ocenjujejo kot uspešno, polovica pa celo kot manj uspešno. Iz teh podatkov je razvidno, da pisanje dijakovega poročila oz. dnevnika najbolje ocenjujejo mentorji PUD-a, zato je **četrti hipoteza ovržena**.

Včasih nastopijo težave tudi zaradi same izvedbe organizacije PUD-a s stani šole, če le-ta ni pravilno izvedena. Pri tem se moramo zavedati, da je potrebno dobro sodelovanje med šolo in organizacijo, na kar vplivata obe strukturi. Zgodi se, da bi dijaki želeli opravljati PUD na določeni lokaciji, vendar zaradi različnih razlogov ni možno, kar lahko povzroči nezadovoljstvo. Organizacijo PUD-a s strani šole so bolje ocenili dijaki programa BN, saj jih je kar 56 % odgovorilo, da je organizacija zelo uspešno izvedena, dijaki programa ZN pa so le-to ocenili v 48 %. Z zelo dobro organizacijo PUD-a se strinja 60 % učiteljev PRA, 30 % jih je mnenja, da je izvedba organizacije PUD-a dobro izpeljana, 10 % pa, da je slabo. Dobro sodelovanje med Domom ob Savinji Celje in Srednjo zdravstveno šolo Celje sta poudarili tako mentorica PUD-a v domu kot koordinatorka PUD-a na SZŠC. Dobro sodelovanje se vidi ravno v primeru, kako in na kakšen način jih rešujejo. Pri tem sta obe poudarili, da je s strani dijakov na PUD-u bilo že nekaj težav, vendar so jih uspešno rešili zaradi hitrega in primerne sodelovanja. Potrebno je poudariti, da kljub temu, da dijaki v času opravljanja PUD-a niso v pristojnosti šole, mora kljub temu imeti šola nadzor in pregled nad dijaki na PUD-u. Koordinatorica PUD-a je povedala, da je v stiku z dijaki na PUD-u v bolnišnici večkrat zaradi bližje dostopnosti ter ker sama opravlja praktični pouk v bolnišnici.

Koliko časa se izvaja PUD, je določeno s pravilnikom na, katerega šola nima vpliva. V dolžini trajanja izvedbe PUD-a so velike razlike med programoma ZN in BN, saj trajanje PUD-a v programu ZN traja v 3. in 4. letniku po štiri tedne, v programu BN pa v 2. letniku sedem tednov in v 3. letniku 17 tednov. Zaradi tega lahko pride do zmanjšanja interesa za PUD predvsem v programu BN. To se kaže tudi iz analize anketnega vprašalnika, ko so dijaki programa BN kar v 64 % odgovorili, da je PUD-a ravno prav, dijaki programa ZN pa samo v 37 %, slednji bi si kar v 48 % želeli, da bi bilo PUD-a več. Prav tako so učitelji PRA v 70 % ocenili, da je PUD-a ravno prav, celo 30 % jih je ocenilo, da ga je preveč. To je verjetno zato, ker PUD opravljajo zunanji izvajalci in se njegova strokovnost in kakovost zmanjša, če ni nadzora, ali pa, ker nastopijo težave, ko se dijaki vrnejo s PUD-a in delajo nepravilno ter neskladno s strokovnimi standardi, ker jim predstavlja to lažji način izvedbe dela. Večkrat se izgovarjajo, da so tako morali delati na PUD-u.

Namen PUD-a je povezava teorije s prakso in v praksi delati stvari, ki jih pri praktičnem pouku v kabinetu ne moremo. Ko človek dela tako, pridobi izkušnje in dodatno znanje, včasih nevede, kar omogoča, da se lahko določeno teoretično znanje lažje naučimo ali predstavljamo. Dijaki ocenjujejo, da so na PUD-u pridobili zelo veliko oz. veliko znanja, takšnega mnenja je več dijakov programa BN. Učitelji pa ravno nasprotno ugotavljajo, da dijaki s PUD-a odnesejo malo znanja, kar se tiče strokovnosti. Učitelji PRA samo v 10 % menijo, da dijaki pridobijo veliko znanja na PUD-u in ga pri praktičnem pouku izkažejo, dijaki pa količino svojega znanja ocenjujejo v več kot 30 % kot za zelo veliko oz. veliko, zato **peto hipotezo ovržemo**.

Na PUD-u in pri praktičnem pouku ni pomembna samo kakovost opravljenega dela, zelo pomembna je tudi klima med samimi zaposlenimi in odnos med dijakom ter zaposlenimi. Če se dijak na PUD-u počuti sprejetega, se bo dobro počutil in kot takšen pozitivno vplival na stanovanje oz. paciente, njegovo delo bo tudi bolje opravljeno. Dobra polovica dijakov obeh programov je klimo v ustanovi, kjer so opravljali PUD, ocenila za zelo dobro, 37 % do 40 % pa kot dobro. Samo v programu ZN so v 4 % dijaki ocenili njihov odnos z zaposlenimi kot zelo

slab. Prav tako je iz intervjujev razbrati, da imajo v Domu ob Savinji Celje dobre odnose z dijaki in da se dijaki dobro vključujejo v njihov tim.

Na PUD-u pa mentorji izražajo tudi svoja mnenja, ki so jih zapisali na odprti tip anketnega vprašalnika oz. evalvacijskega lista. Mentorji so dijake programa ZN v večini ocenili kot pridne in delavne ter zainteresirane za delo, vendar tudi to ni vse. Menijo, da dijaki dobro sodelujejo z njimi in da upoštevajo njihova navodila, so prijazni in komunikativni do stanovalcev. Za dijake programa ZN mentorji večinoma menijo, da so bili dijaki na PUD-u strokovni, natančni, so bili spoštljivi in vljudni, bili so motivirani za delo in za nova znanja, da so naredili vse kar so jim naročili, bili pri delu dosledni, na delovno mesto so prihajali točno in redno. V zvezi s komunikacijo mentorji PUD-a navajajo, da so dijaki dobro besedno in nebesedno komunicirali, pri delu so bili natančni in vztrajni ter so upoštevali ukrepe za zaščito pred okužbami. Po mnenju mentorjev so dnevnike pisali redno in vzorno.

Za dijake programa BN pa mentorji menijo, da so se hitro vključili v kolektiv, imeli dobre odnose s stanovalci, bili prijazni do njih, jih spoštovali, redno so prihajali, niso zamujali ter bili delovno disciplinirani in vneti za delo, znali so se prilagajati potrebam oskrbovanca, bili so komunikativni, vestni, natančni in odgovorni, delo so opravljali odlično in profesionalno. Bile pa so tudi redke izjeme, pri katerih je bila potrebna vzpodbuda, da so delo opravili oz. da so delo videli. Delali so tudi po postopkih nege in oskrbe, teorijo so dobro prenesli v prakso. Poročila so bila pravočasno oddana, dobro izpolnjena, estetska in vzorna.

Vsaka novost se uvede zato, da bi se na določenem področju kaj spremenilo in izboljšalo. Tako prihaja do novosti tudi v šolskem sistemu. Glede prednosti opravljanja PUD-a pred šolsko prakso so dijaki napisali, da je na PUD-u delo bolj dinamično kot na šolski praksi, da pridobiš veliko novega znanja, da je delo bolj sproščeno in da ti nihče ne diha za vrat. Seveda ima lahko slednje tudi slabost, če nimaš vseskozi nadzora, lahko narediš kaj narobe, še posebej, če dijak ni navajen oz. ne upa vprašati, kar ga zanima oz. česar ne zna. Med prednosti so napisali, da se delo opravlja tako kot v praksi in ne po šolsko. Izraz »po šolsko« se velikokrat razume narobe, da se v šoli dijaki učijo nekaj, kar v praksi ni izvedljivo. Če že uporabljamo ta izraz, ga je potrebno razumeti kot opravljanje dela po standardih, ki veljajo za opravljanje negovalnih intervencij, ne glede na to, kje bi opravljali praktični pouk. Velikokrat se kot izgovor navaja, da za opravljanje dela ni dovolj časa ali da primanjkuje materiala. Seveda to velikokrat drži, vendar pa to ne sme vplivati na kvaliteto opravljanja negovalnih intervencij, zato se moramo zavedati, da določenega dela ne moremo opraviti drugače, kot smo se ga naučili v šoli. Dijaki kot prednost vidijo tudi večjo samostojnost pri delu, da imajo več stika z ljudmi oz. pacienti, da dobijo realen prikaz, kakšno je delo medicinske sestre in bolničarja-negovalca. Kot prednost so navajali tudi večjo odgovornost in disciplino ter da jih mentorji na PUD-u jemljejo bolj resno kot učitelji na šoli. Določeno delo se dijakom na PUD-u zdi bolj logično kot v kabinetu, saj lahko vse vidijo, v šoli pa se določenih negovalnih intervencij ne da praktično prikazati. Rezultati ankete, ki je bila izvedena med dijaki Srednje zdravstvene šole Murska Sobota (2011), so pokazali podobne rezultate, saj tudi njihovi dijaki vidijo v praktičnem usposabljanju z delom priložnost, da preizkusijo svoje znanje in veščine, ki jih bodo potrebovali pri opravljanju bodočega poklica, hkrati pa tudi pridobijo novo znanje in izkušnje s sodelavci ter uporabniki njihovih storitev.

Kot slabosti pa so dijaki navedli zgodnje vstajanje, da je PUD-a premalo, ko se vrnejo nazaj v šolo, pozabijo delati po strokovnih standardih, da se osebna higiena kot osnova našega poklica ne izvaja tako dolgo in natančno kot na šolski praksi, da dijake v domu velikokrat maksimalno izkoristijo ter da je delo bolj konstantno, da določenih stvari ne opravljajo po postopkih, ki so se jih dijaki naučili v šoli. Za slabost navajajo tudi večjo svobodo pri opravljanju dela, ki pa lahko pripelje do napak. Nekateri dijaki so imeli tudi težave s sodelavci na PUD-u, saj menijo, da so se le-ti do njih neprimerno obnašali. Vsi vemo, da vsak človek ni sposoben opravljati vsakega dela. Tako je tudi v zdravstvu. Določeno osebo ima res neprimeren odnos do dijakov, vendar bi ta problem morali rešiti na samih oddelkih, ker ima na to šola zelo majhen vpliv. Določene dijake zmede opravljanje dela, ker ne vedo, kaj je prav, ali tisto, kar delajo na PUD-u, ali tisto, kar so slišali in delali pri šolski praksi. Kljub temu da se dijakom v šoli pove in razloži, zakaj je potrebno delati pravilno po standardih, velikokrat zgledi vlečejo, ne glede na to, ali so pozitivni ali negativni. Določeni dijaki bi si želeli, da bi si njihovi mentorji vzeli več časa za njih ter da bi imeli na voljo dovolj materiala za opravljanje dela, še posebej osebnih zaščitnih sredstev. Podobno so tudi dijaki Srednje zdravstvene šole Murska Sobota (2011, str. 11) opazili nekaj odstopanj pri aktivnostih, ki se izvajajo pri delodajalcu, in aktivnostih, ki se jih učijo v šoli. Vendar ta odstopanja niso zelo velika, saj so večinoma rezultat rutine dela. Odstopanja so opazili pri postiljanju in izvajanju nege stanovalca.

Pri predlogih za izboljšanje opravljanja PUD-a so dijaki napisali, da bi ga bilo potrebno podaljšati (predvsem v programu ZN), da bi dobili plačilo za svoje delo, da ne bi potekal v času počitnic, da bi se naredilo več na področju odnosov med dijaki in sodelavci, da bi se mentorji menjavali in da bi si vzeli več časa za njih ter da bi tudi delo opravljali z njimi (vsaj določeno delo), da ne bi opravljali dela, za katerega niso kompetentni, čeprav so ga morali, da bi bilo PUD-a manj (predvsem v programu BN), v večini primerov pa niso imeli predlogov. Večina dijakov Srednje zdravstvene šole Murska Sobota (2011, str. 11) pa je bila v nasprotju z našimi dijaki zadovoljna z delom svojega dodeljenega mentorja in menijo, da je popolnoma zadovoljil njihova pričakovanja. Ocenili so ga kot prijaznega, potrpežljivega in mentorja, ki jim je tudi pomagal pri nalogah, kjer še niso imeli izkušenj ali za njih še niso bili popolnoma usposobljeni.

Učiteljem praktičnega pouka so bili enako kot dijakom postavljena vprašanja o prednostih in slabostih PUD-a ter o predlogih za izboljšanje le-tega pred šolsko prakso. Med prednosti so navedli kontinuirano delo, občutek večje odgovornosti, interakcijo z negovalnim timom, da so dijaki bolj samostojni in spoznajo ritem oddelka, pridobijo ročne spretnosti in hitrosti, da vidijo potek dela skozi celotno dopoldne ali popoldne ter dinamiko dela, vsakodnevno obiskovanje PUD-a, da spoznajo delovni tim in organizacijo dela, da spoznajo samega sebe in tako ugotovijo, ali so za ta poklic ali ne, v poglobitvi, utrjevanju znanja, vendar pod kontinuiranim mentorstvom in sodelovanjem, ter da prednosti ni.

Pri slabostih pa so napisali neupoštevanje strokovnih standardov, odsotnost oddelčnega mentorja oz. nepoznavanje le-tega in tako so dijaki prepuščeni samim sebi, premalo poudarka pri razkuževanju rok, okolice in preprečevanju intrahospitalnih infekcij, prevelika oz. nesmotrna uporaba rokavic, preveč strokovnih napak zaradi same hitrosti dela, neupoštevanje čistih in nečistih poti.

Med predloge za izboljšanje opravljanja PUD-a pa so dijaki napisali, da bi morali opravljati delo z za to ustrezno usposobljeno osebo, ki bi ga stalno nadzirala in usmerjala, da bi mentorji dobili natančna navodila, poznali problematiko in da bi se poglobilo sodelovanje med udeleženci (organizatorji in izvajalci PUD-a), torej več povezovanja in motiviranosti s strani osebja, ki je na posameznem oddelku zadolženo za pedagoško delo kot mentor, poenotenje dela po standardu in šele nato bi lahko mentorji tudi nadzirali delo dijakov, da bi se dijakom omogočilo strokovno delo in bi bili ustrezno ocenjeni. To pomeni po strokovnosti ne le po hitrosti opravljenega. Sem sodi tudi skrbna izbira mentorja PUD-a pri delodajalcu.

4 ZAKLJUČEK

Praktično usposabljanje pri delodajalcu je način izobraževanja, pri katerem dobimo veliko znanja, izkušenj in delovnih navad, vendar to ne velja za vse enako. PUD se meni osebno zdi zelo dobra ideja in bi se moralo izvajati v vsakem srednješolskem izobraževalnem sistemu.

Dijak pride v stik z oskrbovancem oz. pacientom in se z njim lahko na tak in drugačen način poveže, ga spozna in tako ustvarja nek nov odnos. Pomembno je, da dijak upošteva vse teoretično znanje in ga prenaša v prakso ter ga tam izpopolnjuje. Veliko je dijakov, ki po 3 - letnem izobraževanju spoznajo, da se ne vidijo v tem poklicu in da tega dela ne bodo opravljali dobro, saj vedo, da jim ni všeč. To največkrat spoznajo pri praktičnem usposabljanju pri delodajalcu, ki traja 17 tednov. To je za nekatere lahko zelo dolgo obdobje, še bolj pa se to obdobje vleče, če se ne razumejo z vodstvom in sodelavci ter prihajajo na delo zelo odsotni in nepripravljeni. Če se ne razumeš z vodstvom in ti je vseeno za delo, kako bo opravljeno, ne moreš opraviti delo kakovostno.

V triletnem izobraževanju je mogoče za nekatere res predolga doba opravljanja PUD-a, saj se ga nekateri lahko res naveličajo, sploh, če jim to delo ni všeč in ga ne opravljajo radi. Dijaki programa ZN bi bili pa bolj veseli, če bi imeli več PUD-a, saj so izrazili, da ga imajo premalo, dijaki BN pa, da ga je ravno prav.

Če se pojavijo slabi odnosi med dijakom in zaposlenim oz. nadrejenim, jih je potrebno čim prej odpraviti. Pomembno je, da tudi, če ti nadrejeni pove, da še naredi nekaj dodatnega, ne vzameš tega kot neko prisilo, saj če boš to storil, boš sam sebi naredil veliko korist, saj se boš sčasoma tudi sam navadil, da boš videl kakšno dodatno delo, ki ga prej mogoče nisi. Upam, da se ne dogajajo konflikti prav zaradi dodatnega dela v timu. Ker smo dijaki podrejeni, npr. glavni sestri in vodstvu doma, moramo spoštovati tudi njih in se do njih lepo obnašati. Moramo upoštevati bonton in se vesti primerno. Moramo se vsaj malo zavedati, da nam to zelo koristi in pomaga, da bomo dobili dodatne izkušnje, ki jih bomo lahko nekoč podali naprej ali pa jih sami izvajali. Veliko poslanstvo je to, da lahko človeku pomagaš, če si sam ne more in da mu pokažeš, da mu želiš pomagati. Pri tem je pomembno, da zaupamo sami sebi in da delo opravimo profesionalno.

Da bi izboljšali stanje na PUD ter da bi bili vsi dijaki zadovoljni, je zelo težko izvesti. Zmeraj ne moremo upoštevati samo mnenja dijakov, upoštevati moramo tudi urnike in razporede. Smiselno bi bilo, da bi vsak dijak lahko izrazil svoja pričakovanja oz. želje, da bi se dobro počutil na PUD-u, saj tako tudi ne bi bilo dodatnih težav, ki se pogosto pojavljajo na PUD-u. Dijaki bi se morali tudi sami vsaj malo prilagajati, da ni to nekaj, kar nam ne bo nikoli koristilo.

Za izboljšanje stanja in dela v domu predlagam, da bi se predstavniki šole individualno in pogostejše pogovarjali z dijaki ter z vodstvom doma, v katerim le-ti opravljajo PUD, saj nenazadnje bodo dijaki tisti, ki bodo ves čas v stiku z domom, in bi tako lažje opravljali delo ter se boljše počutili. Pri tem je pomembna povratna informacija in primerna komunikacija. Težko je, če dijak spozna na PUD-u, da je zgrešil poklicno pot in da se v tem poklicu ne vidi, vendar ve, da bo moral iti čez to, da opravi PUD. To bo za njega velika težava, saj dela nima

rad, trajalo bo dlje časa in vsekakor se to lahko odraža v medsebojnih odnosih. Lahko pa ravno na PUD-u spozna, da je to delo za njega, ker si tako lahko predstavlja svojo bodočo službo.

Zavedati se moramo, da je delo bolničarja-negovalca, srednje medicinske sestre oz. srednjega zdravstvenika lep poklic, čeprav velikokrat naporen in da s svojim delom ter pristopom lahko naredimo veliko dobrega, čeprav se tega ne zavedamo vedno. Upam, da se bomo tega dijaki zavedali prej kot šele takrat, ko bomo sami potrebovali pomoč.

5 PRILOGE

Priloga 1: Anketni vprašalnik za mentorje PUD-a

Priloga 2: Anketni vprašalnik za dijake na PUD-u

Priloga 3: Anketni vprašalnik za učitelje praktičnega pouka

Priloga 4: Ustanove, kjer so dijaki opravljali PUD

ANKETNI VPRAŠALNIK ZA MENTORJE PUDA

POROČILO O PRISOTNOSTI

PREDVIDENO ŠTEVILO UR	MANJKAJOČE URE	NADOMEŠČENE URE	SKUPAJ OPRAVLJENIH UR

Evalvacijski list izpolni mentor ob zaključku PUD-a, tako da ob vsakem kriteriju obkroži eno od stopenj:

3 – zelo uspešno;

2 – uspešno;

1 – manj uspešno

Kriteriji:

1. Delovna disciplina	3	2	1
2. Urejenost	3	2	1
3. Zainteresiranost za delo	3	2	1
4. Kakovost dela	3	2	1
5. Učenje, spremljanje znanj – želja po dodatnem znanju	3	2	1
6. Upoštevanje določil varstva pri delu – ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev	3	2	1
7. Izdelava poročila o praktičnem izobraževanju	3	2	1

SKUPAJ: _____

Mnenje mentorja:

je opravil
13 toč in več

ni opravil
manj kot 13 točk

Datum:

Žig ustanove

Podpis mentorja:

ANKETNI VPRAŠALNIK ZA DIJAKE

Pozdravljeni!

Sem dijakinja 3. GB razreda Srednje zdravstvene šole Celje in delam raziskovalno nalogo na temo praktično usposabljanje pri delodajalcu (PUD), zato bi vas lepo prosila za sodelovanje pri izpolnjevanju anketnega vprašalnika. PUD temelji na spoprijemanju z dejanskimi okoliščinami, omogoča pridobivati znanje, ob tem pa še poklicno socializacijo in razvoj osebnostnih zmožnosti ter poklicnih kompetenc za uspešen razvoj poklicne kariere. **Pri vsakem vprašanju je možen le en odgovor.**

Datum izpolnjevanja anketnega vprašalnika: _____

Razred: _____

Spol (obkrožite): M Ž

Kje ste opravljali PUD?

- a) Dom (naziv): _____
- b) Splošna bolnišnica Celje (napišite oddelek): _____
- c) Bolnišnica Topolšica
- d) Center za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna
- e) Drugo (napišite): _____

1. Kako ocenjujete svojo delovno disciplino na PUD-u?

- a) Zelo uspešno
- b) Uspešno
- c) Manj uspešno

2. Kako ocenjujete svojo urejenost na PUD-u?

- a) Zelo dobro
- b) Dobro
- c) Slabo

3. Kako ocenjujete svojo zainteresiranost za delo na PUD-u?

- a) Zelo dobro
- b) Dobro
- c) Nezainteresirano

4. Kako ocenjujete svojo kakovost dela na PUD-u?

- a) Zelo uspešno
- b) Uspešno
- c) Manj uspešno

5. Ali ste si na PUD-u želeli več učenja in dodatnega znanja?

- a) Da, zelo oz. pogosto
- b) Da, redko
- c) Ne

6. Ali ste na PUD-u upoštevali določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, uporaba zaščitnih sredstev...)

- a) Da, zelo oz. pogosto
- b) Da, redko
- c) Ne

7. Kako ocenjujete izdelavo poročila o praktičnem izobraževanju?

- a) Zelo uspešno
- b) Uspešno
- c) Manj uspešno

8. Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole?

- a) Zelo uspešno
- b) Uspešno
- c) Manj uspešno

9. Je po vašem mnenju PUD-a dovolj ali bi ga želeli več?

- a) Ga je ravno prav
- b) Ga je preveč
- c) Ga je premalo

10. Koliko ste na PUD-u pridobili znanja?

- a) Zelo veliko
- b) Veliko
- c) Malo
- d) Nič

11. Kako ocenjujete klimo (odnos dijak-zaposleni) v ustanovi, kjer ste opravljali PUD?

- a) Zelo dobro
- b) Dobro
- c) Slabo
- d) Zelo slabo

12. Kje vidite prednosti opravljanja PUD-a pred šolsko prakso?

13. Kje vidite slabosti opravljanja PUD-a pred šolsko prakso?

14. Napišite predloge za izboljšanje opravljanja PUD-a.

HVALA ZA SODELOVANJE!

ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČITELJE PRAKTIČNEGA POUKA

Pozdravljeni!

Sem dijakinja 3. GB razreda Srednje zdravstvene šole Celje in delam raziskovalno nalogo na temo praktično izobraževanje pri delodajalcu (PUD) zato bi Vas lepo prosila za sodelovanje pri izpolnjevanju anketnega vprašalnika. Le-to mi bo pomagalo pri ustvarjanju statistike. PUD temelji na spoprijemanju z dejanskimi okoliščinami, omogoča pridobivati znanje, ob tem pa še poklicno socializacijo in razvoj osebnostnih zmožnosti ter poklicnih kompetenc za uspešen razvoj poklicne kariere. **Pri vsakem vprašanju je možen le en odgovor.**

Datum izpolnjevanja anketnega vprašalnika: _____

1. Kako ocenjujete delovno disciplino dijakov na praktičnem pouku?
 - a) Zelo uspešno
 - b) Uspešno
 - c) Manj uspešno
2. Kako ocenjujete urejenost dijakov na praktičnem pouku?
 - a) Zelo dobro
 - b) Dobro
 - c) Slabo
3. Kako ocenjujete zainteresiranost dijakov pri praktičnem pouku?
 - a) Zelo dobro
 - b) Dobro
 - c) Nezainteresirano
4. Kako ocenjujete kakovost dela dijakov pri praktičnem pouku?
 - a) Zelo dobro
 - b) Dobro
 - c) Slabo
5. Ali si po vašem mnenju dijaki želijo več učenja in dodatnega znanja pri praktičnem pouku?
 - a) Da, zelo oz. pogosto
 - b) Da, redko
 - c) Ne
6. Ali dijaki pri praktičnem pouku upoštevajo določila varstva pri delu (ustrezna delovna obleka, zaščitna sredstva...)?
 - a) Da, zelo oz. pogosto
 - b) Da, redko
 - c) Ne
7. Kako ocenjujete izdelavo poročil (pisanje dnevnika) dijakov pri praktičnem pouku?
 - a) Zelo uspešno
 - b) Uspešno
 - c) Manj uspešno

8. Kako ocenjujete izvedbo organizacije PUD-a s strani šole?

- a) Zelo uspešno
- b) Uspešno
- c) Manj uspešno

9. Menite, da je za dijake PUD-a dovolj ali bi ga rabili še več?

- a) Ga je ravno prav
- b) Ga je preveč
- c) Ga je premalo

10. Koliko menite, da so dijaki pridobili znanja na PUD-u in ga sedaj pokažejo pri praktičnemu pouku?

- a) Zelo veliko
- b) Veliko
- c) Malo
- d) Nič

11. Kako ocenjujete odnose med dijaki in vami pri praktičnem pouku ?

- a) Zelo dobro
- b) Dobro
- c) Slabo
- d) Zelo slabo

12. Kje vidite prednosti opravljanja PUD-a pred šolsko prakso?

13. Kje vidite slabosti opravljanja PUD-a pred šolsko prakso?

14. Napišite predloge za izboljšanje opravljanja PUD-a.

HVALA ZA SODELOVANJE!

USTANOVE, KJER SO DIJAKI OPRAVLJALI PUD

Dijaki programa BN so opravljali PUD v naslednjih ustanovah:

- DOM LIPA ŠTORE
- TRUBARJEV DOM LOKA PRI ZIDANEM MOSTU
- DOM UPOKOJENCEV VELENJE
- DOM UPOKOJENCEV ŠENTJUR
- DOM UPOKOJENCEV ROGAŠKA SLATINA
- DOM UPOKOJENCEV ŠMARJE PRI JELŠAH
- DOM NINE POKORN GRMOVJE
- DOM UPOKOJENCEV GORNJI GRAD
- DOM SVETI JOŽEF CELJE
- THERMANA LAŠKO DOM OSKRBOVANCEV
- DOM OB SAVINJI CELJE
- ZIMZELEN TOPOLŠICA

Dijaki programa ZN so opravljali PUD v naslednjih ustanovah:

- SPLOŠNA BOLNIŠNICA CELJE
- SB TOPOLŠČICA
- CUDV DOBRNA
- DOM NINE POKORN GRMOVJE
- GORNJI GRAD
- CONTRACO ŠPESOV DOM VOJNIK
- COMETT DOMOVI – ROGAŠKA SLATINA
- THERMANA LAŠKO
- ŠENTJUR
- ZD SLOVENSKE KONJICE
- ZD CELJE
- DOM UPOKOJENCEV ŠMARJE PRI JELŠAH

6 LITERATURA

Justinek, A. *Vodnik za organizatorje, praktično usposabljanje z delom*. Ptuj: Šolski center, 2011, str. 4. Pridobljeno na: <http://www.cpi.si/files/cpi/userfiles/Datoteke/PUD/MUNUS2-Vodnik-organizatorji.pdf> (27. 2. 2013).

Korunovski, M. *Vodnik za mentorje, praktično usposabljanje z delom*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2012, str. 4-12.

Pridobljeno na:

http://www.google.si/search?q=program+usposabljanja+pri+delodajalcu%2C+&hl=sl&gbv=2&gs_l=heirloom-

hp3.0l10.1672.4891.0.5422.4.4.0.0.0.0.250.375.0j1j1.2.0...0.0...1c.1.enkQcvD5G10&oq=program+usposabljanja+pri+delodajalcu%2C+ (27. 2. 2013).

Obrtno-podjetniška zbornica. *Praktično usposabljanje z delom (PUD)*. Navodila delodajalcem. 2012/2013, str. 2. Pridobljeno na:

http://www.ozs.si/Portals/0/Media/Dokumenti/ZA%20CLANE/Izobrazevalni%20center/Poklic_%20izobr_/info%20PUD%2012-13.pdf (3. 3. 2013).

Srednja zdravstvena šola Murska Sobota. *Poročilo komisije za kakovost*. 2010/11, str. 11.

Pridobljeno na:

<http://www.szs->

ms.si/kakovost/Dokumenti/Poro%C4%8Dilo%20komisije%20za%20kakovost%201011.pdf (3. 3. 2013).

Vodopivec, M. in Smerajec, M. *Usposabljanje mentorjev dijakom in študentom*. Ljubljana: Biotehniški izobraževalni center, 2012, str. 81-5.

Pridobljeno na: http://1051.gvs.arnes.si/sites/default/files/datoteke/Brosura_mentorji.pdf (27. 2. 2013).

IZJAVA*

Mentor PETER ČEPIN TOVORNIK, v skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom IZOBRAŽEVANJE DIJAKOV PRI DELODAJALCU, katere avtorica je TAJDA KRAJNC

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 9. 3. 2013

Srednja zdravstvena šola Celje

Podpis mentorja

Podpis odgovorne osebe

* Pojasnilo

V skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja(-ice) in odgovorne osebe šole uvezati v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja(-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor(-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.